

41ste jaargang Nr.2

Tuinkrant Herfst 2024

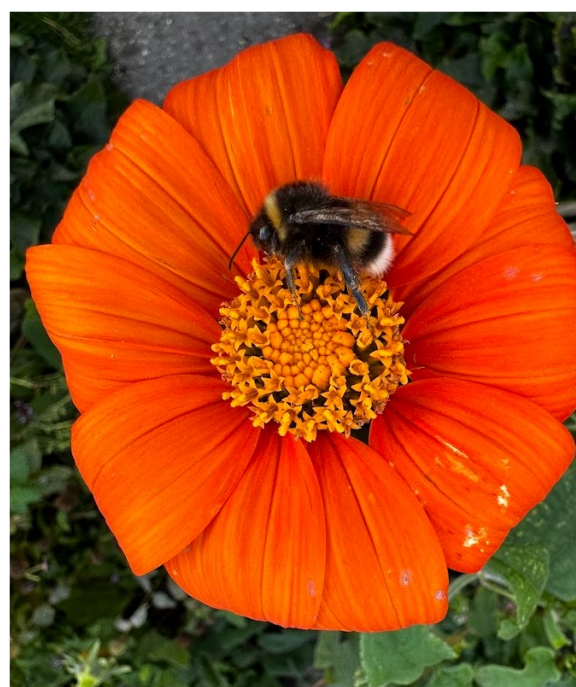
"DE FLEVOTUIN"

Tuinkrant Herfst 2024 De Flevotuין

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave, colofon	2
De Flevotuין	3
Van de Vice-Voorzitter	4
Van de Redactieraad	4
In de hoofdrol: de slak	5
Vruchtwisseling	6, 7
Tuindiensten, Vergaderingen	8
Een bezoekje aan de moestuinbeurs	9, 10
Tuinportret	11
De Kruidentuין juli 2024	12,13
Uit het HHR art. 11 Dieren	14
Uit de Bijlagen van het HHR—Het houden van kippen	15
Kinderpagina	16
Wateroverlast op de Annatuין	17
Kruidentuין Geertje	18,19
Backup gezocht	20
Oproep en Uit het HHR art 20 Tuinschouwen	21
Van de werkgroep Invasieve Exoten	22
Koolwittevlieg	23,24
Leestip	25
Verrassend jaar 2 op de Disteltuין	26
Kleine gelukjes	27
Mijn favoriete gereedschappen	28
Gespot: de huisspitsmuis	29
PlantenToppers	30
TuinCommissies	31
Advertentie	32

Colofon

Uitgever

Dit is een uitgave van volkstuintvereniging "De Flevotuין"
2024, "De Flevotuין"

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever kan niet aansprakelijk worden gesteld voor persoonlijke of materiele schade, veroorzaakt door onjuistheden in deze uitgave.

Contact

Postbus 30012
1303AA Almere
info@flevotuין.nl
www.flevotuין.nl

Opgericht: 6 april 1983
KvK-nummer: 40061156

Bestuur

Voorzitter

vacature

Voorzitter@flevotuin.nl

Penningmeester

Koos Vegting

Penningmeester@flevotuin.nl

2e Penningmeester

Vincent van Asselt

Complexcoördinator@flevotuin.nl

ViceVoorzitter en Complexcoördinator

John Wolters

Complexcoördinator@flevotuin.nl

Secretaris

Marian Goddijn

Secretaris@flevotuin.nl

Projectcoördinatie

Steven Verlare

projectcoördinatorflevotuin@gmail.com

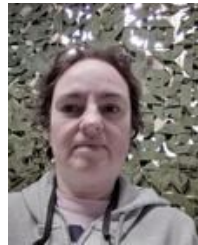
Administratie

Complexcoördinator

Pieter Nanninga

Complexcoördinator@flevotuin.nl

Complexcoördinator

Sylvia de Vos

Complexcoördinator@flevotuin.nl

Ledenadministratie

Wendy Glas en Esther Oldenbenneker

Ledenadministratie@flevotuin.nl

Redactieraad redactieraad@flevotuin.nl

Redactieraad

Marjet van Elten

Redactieraad

Saskia Nordt

Redactieraad

Franka Steekelenburg

Redactieraad

Mieke Hoogveen

Van de Vice-Voorzitter

Gewaardeerde tuinders,

Ja u leest het goed "gewaardeerde tuinders", want zonder jullie als leden stelt de vereniging niet veel voor. Ook het werk van al de vrijwilligers, want dat is het, we doen het vrijwillig, zijn zeer gewaardeerd en de vereniging kan niet zonder.

Helaas gaan over 2 jaar twee van onze bestuursleden stoppen met hun werk. Na ruim 13 jaar vinden zij het genoeg en hun bijdrage heeft zeker een positieve uitwerking op onze vereniging gehad. Dat laat de vereniging met 2 lege plekken zitten waar wij dringend een opvolging voor zoeken. Met name de penningmeester is zeer gewenst en mocht u denken dat is niks voor mij dan wil ik zeggen kijk nog eens goed, u regelt thuis uw bankzaken toch ook na volle tevredenheid van uw huisgenoten. Natuurlijk vraagt het meer inzicht dan een eenvoudig huishoudboekje, enige kennis van boekhouden is wel wenselijk, maar gelukkig hoeft u het niet alleen te doen want onze penningmeester is bereid u daar in verder te helpen.

Heeft u nog wat tijd over en bent u bereid onze vereniging in leven te houden horen wij dat graag.

Het einde van het seizoen nadert met rasse schreden en ondanks de vele regen in het voorjaar en begin van de zomer is de rest van de zomer toch best goed geweest. REGEN, dat brengt mij op de wateroverlast op enkele complexen. Eindelijk na jaren onze zorgen bij de gemeente te hebben aangekaart, heeft de gemeente geconstateerd, dat er toch te weinig onderhoud aan de waterhuishouding op deze complexen is gedaan.

Daarom heeft de gemeente besloten dit najaar een van de complexen aan te pakken en nieuwe drainage te graven. Tuinders die dat willen kunnen zelf in eigen tuin de drainage aanleggen waarna de gemeente de aansluiting maakt op de hoofdleiding. Wij zijn erg opgelucht dat de gemeente de ernst van de situatie inziet en actie onderneemt. In het nieuwe jaar kijken we naar de andere complexen die ook waterlast ervaren.

Toch heeft regen ook voordeel zeker als je het kunt opvangen en kunt gebruiken in droge tijden, een IBC (1000 liter tank) naast het huisje dat water opvangt van het dak kan een goede oplossing zijn.

Ondanks de regen in het voorjaar hoor ik toch veel positieve geluiden dat het een mooie oogst is geweest. De een had veel sperziebonen terwijl een ander overliep van de tomaten, dat is het mooie van een volkstuin, het ene jaar heb je veel van deze groente en het andere jaar weer veel van een andere groente. Een ding is zeker je weet dat onze groente onbespoten en dat de smaak veel beter dan de groente uit de supermarkt is. En daar doen we het voor.

Jammer genoeg heeft de vereniging ook enkele rechtszaken moeten aanspannen, naar tuinders die zich niet aan de voorwaarde van het huishoudelijk reglement hebben gehouden. Dit heeft veel werk met zich meegebracht voor het bestuur. Dit werk heeft geleid tot een positieve uitspraak van de rechter die de vereniging in het gelijk heeft gesteld.

Het is jammer dat het zover heeft moeten komen en het had die tuinders een hoop ellende en geld bespaart, waarmee ik wil zeggen, houd u aan de voorwaarde van het huishoudelijk reglement, jullie zijn degene die met deze voorwaarde, tijdens de algemene ledenvergadering, hebben ingestemd.

Tijdens het schrijven van dit stukje schijnt de zon er weer flink op los en ik wens jullie dan ook nieuwe seizoen met mooi weer en een mooie opbrengst.

Vicevoorzitter John Wolters

Van de Redactieraad

In de tuinen hebben we soms ongewenste dieren zoals slakken. Maar kippen horen daar niet bij. Kippen verdienen een goede verzorging. Om dat te onderstrepen staan de regels uit het huishoudelijk reglement in deze krant. Graag ook aandacht voor de vacature van penningmeester. Schroom niet om te informeren bij het bestuur of het misschien iets voor je is. Verder natuurlijk weer mooie interviews, de leestip, de kinderpagina en nog veel meer. Sla ook het artikel over gereedschappen niet over en bij het artikel over dahlia's staan prachtige foto's. Onze tuinen worden steeds bloemrijker en dat is mooi voor mens en dier.

We willen nog kwijt dat we blij zijn met de ingezonden artikelen. De tuinkant wordt steeds meer van alle leden van alle complexen.

Veel leesplezier!

In de hoofdrol: de slak

door: Ineke Nordt - Vaartuin

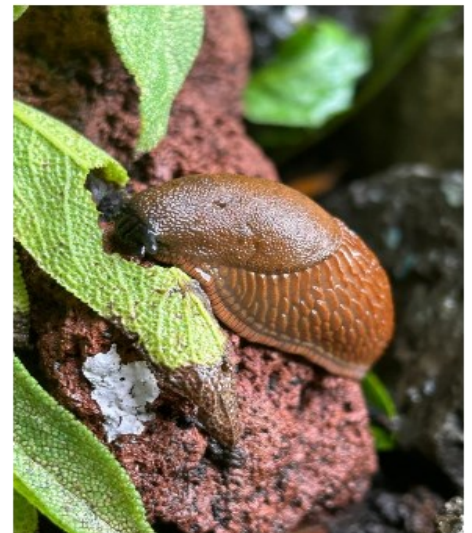
Het zal niemand ontgaan zijn dit jaar maar de hoofdrol in de tuin was toch wel weggelegd voor de slak. En hoe! Een ware invasie was het van kleine, glibberige maar zeer vastberaden beestjes die de weg naar onze sla, goudsbloemen, zonnehoed, courgette en pompoenen genadeloos wisten te vinden. Met honderden, nee duizenden (en waarschijnlijk een veelvoud daarvan) zorgden ze ervoor dat niets maar dan ook niets in het voorjaar lukte. Om moedeloos van te worden. Zelfs de tomatenplanten moesten het ontgelden. Er waren er zoveel dat ze zelfs de planten aten waarvan ik dacht dat ze die niet lekker vonden. De extreem natte winter, de zachte temperaturen, een extreem nat voorjaar en het gebrek aan zon. Het zal ze allemaal in de kaart gespeeld hebben. Maar goed we hadden er maar mee te dealen. Daarom van de nood maar een deugd gemaakt door een aantal van de slakken ook echt de hoofdrol te geven in dit stukje.

Er gaan geruchten dat huisjes slakken alleen maar dode bladeren eten en de echte "opruimers" onder de slakken zijn. Nou hier het bewijs dat dit niet het geval is. Zelfs Marokkaanse Munt vonden ze lekker. Of in ieder geval lekker genoeg.

Ook in grote getalen: slakken in de compostbak. De wormen hadden er geduchte concurrenten bij.

Zelfs de Salie moest het ontgelden.

Mag het een onsje meer zijn? Het resultaat van een ochtendje slakken verzamelen.

En last but not least, deze eenzame huisjesslak op weg naar.....
onze tuin waarschijnlijk

Vruchtwisseling 2025

Elk tuinjaar beginnen we opnieuw met de indeling van onze gewassen door het opstellen van een teeltplan. Om bodemmoeheid te voorkomen, dus om een actief gevarieerd bodemleven, een goede bodemstructuur en een evenwichtige voedingstoestand te bereiken, wordt vruchtwisseling toegepast.

Er wordt bij vruchtwisseling dus nooit eenzelfde gewas op dezelfde plaats geteeld.

Vruchtwisseling kan in twee vormen plaatsvinden:

- Na elkaar, dan spreken we van een vruchtwisseling die over meerdere jaren verloopt, de zogenaamde wisselteelt.
- Door elkaar heen, dan spreken we van combinatieteelt. Combinatieteelt is een permanente vruchtwisseling in elk bed.

Beide soorten vruchtwisseling hebben hun eigen voordelen en spelregels. **Met uitzondering van de aardappelteelt, waar wisselteelt verplicht is**, zijn beide vormen van vruchtwisseling bij onze vereniging toegestaan.

Ter voorkoming van aardappelmoeheid, een ziekte die wordt veroorzaakt door aaltjes (voor aardappels zijn dat de Heterodera soorten), mag WETTELIJK slechts eens in de vier jaar hetzelfde stuk grond gebruikt worden voor aardappelteelt. Eenmaal aangetroffen is aardappelmoeheid niet te bestrijden.

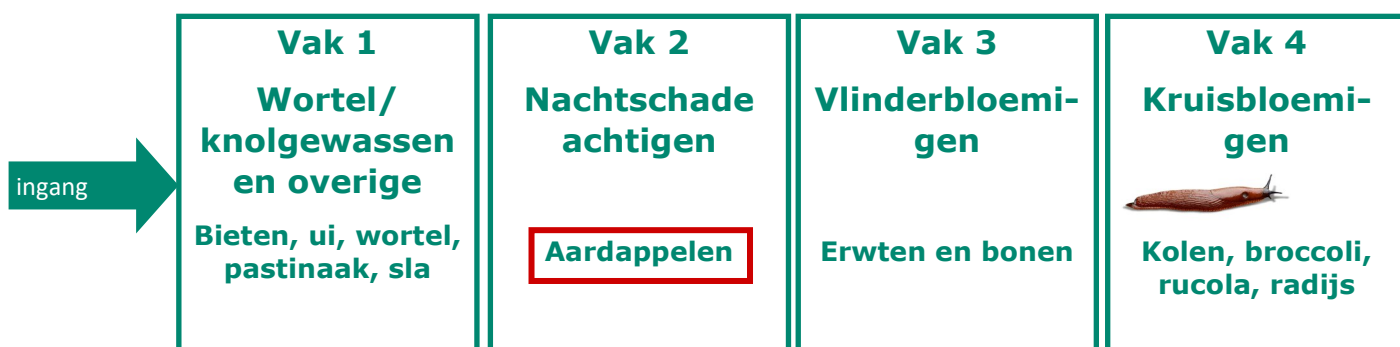
Tevens dient de vereniging in het kader van de landelijke bestrijding van de aardappelziekte, welke wordt veroorzaakt door een schimmel (genaamd: Phytophthora infestans), maatregelen te nemen om Phytophthora besmetting te voorkomen en wanneer, ondanks alle getroffen maatregelen, toch een Phytophthora besmetting wordt geconstateerd, de gevolgen daarvan te beperken.

Om aardappelmoeheid en aardappelziekte te voorkomen wordt door het bestuur van de Flevotuin elk jaar, op advies van de Plantenziektenkundige Dienst te Wageningen, een bindend vruchtwisselingsschema (1:4) opgesteld.

Aardappelplaats 2025: vak 2

Om deze wisselteelt toe te kunnen passen bent u verplicht uw gehele tuin in vier gelijke delen te verdelen, te meten vanaf uw toegangspoortje tot en met de achterkant van uw tuin. Dus inclusief een eventuele kas of schuur! Voor 2024 is de aardappelplaats het derde vak, gerekend vanaf het toegangspoortje (zie tekening).

Bij het poten van de aardappelen zijn alleen gekeurde pootaardappelen met label toegestaan. Dit label dient u op verzoek direct te tonen aan uw tuincommissaris, zodat controle mogelijk is. Indien uw commissielid constateert dat uw aardappels verkeerd staan of dat u niet aan kunt tonen dat u goedgekeurd pootgoed gebruikt, dient u uw aardappels binnen 24 uur te verwijderen en loopt u het risico een aardappelteeltverbod te krijgen voor de volgende drie jaar. De vereniging dient hier streng de hand aan te houden, omdat anders vanuit de Plantkundige Dienst en de Algemene Inspectiedienst een zware boete en/of een geheel aardappelteeltverbod opgelegd kan worden aan de **gehele** vereniging.

Vanwege het feit dat wisselteelt voor de aardappels verplicht is, is deze vorm van telen binnen onze vereniging de meest gangbare. Om bijvoorbeeld ziektes als knolvoet tegen te gaan raden wij u aan deze vorm van telen minimaal ook voor uw koolsoorten toe te passen. Verder adviseren wij u de wisselteelt voor al uw gewassen toe te passen.

Om u te ondersteunen bij het opstellen van uw teeltplan hierbij het teeltschema 1 op 4 voor 2024, waarbij rekening is gehouden met het voorkomen van ziekten en plagen zoals schimmels, aaltjes en insecten. Hiervoor is de teelt- of vruchtintensiteit (VI) bepalend. Deze wordt uitgedrukt in bijvoorbeeld 1 op 2, 1 op 4 of 1 op 8 (het één keer in de twee, vier of acht jaar terugkomen van eenzelfde gewas op hetzelfde stuk grond).

Het schema is gebaseerd op een vruchtwisseling van één op vier. Maar ook de gewassen die een ruimere vruchtwisseling nodig hebben komen aan hun trekken. De groepen blad-, wortel-, knol- en vlinderbloemige gewassen zijn in twee helften gedeeld. Na drie jaar worden deze helften omgedraaid, zodat de gewassen die hierop staan een vruchtwisseling krijgen van één op de acht jaar.

Bij het opstellen van uw teeltplan dient u er wel rekening mee te houden dat er ook planten zijn die niet zo'n last hebben van bodemmoeheid en dat er zelfs planten zijn die het prettig vinden ieder jaar op dezelfde plaats te staan, zoals bijvoorbeeld tomaten.

Het is heel goed mogelijk om in één seizoen meer dan één gewas op hetzelfde stuk grond te telen. Een paar dingen zijn dan van belang. Kies de juiste gewasgroep, bijvoorbeeld vlinderbloemigen na vlinderbloemigen en koolsoorten na koolsoorten.

Na het aardappelgewas is het moeilijk om een nagewas te telen, omdat de vruchtwisseling voor sommige gewassen dan niet meer haalbaar is. Na vroege aardappelen kunt u wel steeds aardbeien planten. Als u weer aan aardappelen toe bent, ruimt u ze weer op, zodat de aardbeien drie seizoenen op dezelfde plaats staan.

In de praktijk worden er veel fouten gemaakt. Ondanks dat er op veel tuinen knolvoet voorkomt, worden op alle kale plekken in de tuin radijs gezaaid en boerenkoolplanten gezet. Op een dergelijke manier is het risico groot dat u binnen vier jaar weer kool teelt op hetzelfde stuk grond. Bovendien wordt ook regelmatig een kruisbloemige groenbemester zoals, bladrammenas, bladkool, gele mosterd en rapen in alle vakken gebruikt. Op deze manier kan op een besmette tuin de knolvoetschimmel geactiveerd worden. In een gezonde tuin dient u alleen kruisbloemige groenbesters te gebruiken in het koolvak. >>>

Vruchtintensiteit (VI) : deze wordt uitgedrukt in bijvoorbeeld 1 op 2, 1 op 4 of 1 op 8 (het één keer in de twee, vier of acht jaar terugkomen van eenzelfde gewas op hetzelfde stuk grond).

Kruisbloemige	(VI)	Nachtschadeachtige	(VI)	Overige	(VI)
Bloemkool	1:4	Aardappelen	1:4	Aardperen	1:4
Boerenkool	1:4	Ananaskers	1:4	Andijvie	1:2
Broccoli	1:4	Aubergine	1:4	Bieten	1:4
Chinesekool	1:4	Paprika	1:4	Courgette	1:4
Rode kool	1:4	Peper	1:4	Groenlof	1:4
Savooikool	1:4	Tomaten	1:4	Knoflook	1:8
Spitskool	1:4			Knolselderij	1:8
Spruitkool	1:4	Vlinderbloemige	(VI)	Pastinaak	1:4
Witte kool	1:4	Doperwten	1:8	Postelein	1:2
Koolraap	1:4	Droogbonen	1:4	Prei	1:8
Koolrabi	1:4	Kapucijners	1:8	Schorseneren	1:4
Meiknol	1:4	Peulen	1:8	Sjalot	1:8
Rammenas	1:4	Pronkbonen	1:4	Sla	1:2
Raapstelen	1:4	Slabonen	1:4	Snijbiet	1:4
Radijs	1:4	Snijbonen	1:4	Snijsla	1:2
Paksoi	1:4	Tuinbonen	1:8	Spinazie	1:2
Tuinkers	1:4			Uien	1:8
				Veldsla	1:4
				Witlof	1:4
				Wortelen	1:4

Indeling in gewasgroepen

Tuindiensten

We wijzen 6 zaterdagen per jaar aan als dag waarop de leden hun verplichte tuindiensten kunnen uitvoeren. We vinden onderhoud wel zo belangrijk, dat wij iedereen verplichten om 5 (of 3) tuindiensten per jaar te doen. De tuindiensten staan gepland op zaterdagen van 10.00 – 13.00 uur. Veranderingen rondom de tuindiensten worden gecommuniceerd door de TC-er van uw complex.

Als de geplande tuindienst niet doorgaat, kunt u bij de tuincommissie van uw complex opvragen welke werkzaamheden u in een periode kunt uitvoeren. Deze werkzaamheden worden dan geteld als tuindienst.

Als u ouder dan 71 jaar bent, hoeft u geen tuindiensten meer te doen maar mag het natuurlijk wel. Ook u bent dan verzekerd als lid van de vereniging.

De aangewezen zaterdagen voor 2025 zijn:

1. **Zaterdag 15 maart 2025**
2. **Zaterdag 12 april 2025**
3. **Zaterdag 17 mei 2025**
4. **Zaterdag 21 juni 2025**
5. **Zaterdag 06 september 2025**
6. **Zaterdag 11 oktober 2025**

Opmerking: Bij de meeste complexen beginnen de tuindiensten om 10:00 uur, echter bij de Baaituin begint de tuindienst om 09:00 uur.

Vergaderingen

Bestuursvergaderingen

1. **Woensdag 13 november 2024**
2. **Woensdag 11 december 2024**
3. **Woensdag 15 januari 2025**
4. **Woensdag 12 februari 2025**
5. **Woensdag 05 maart 2025**
6. **Woensdag 02 april 2025**
7. **Woensdag 07 mei 2025**
8. **Woensdag 11 juni 2025**
9. **Woensdag 09 juli 2025**
10. **Woensdag 27 augustus 2025**
11. **Woensdag 1 oktober 2025**
12. **Woensdag 5 november 2025**
13. **Woensdag 10 december 2025 (reservedatum)**

De **Algemene ledenvergadering**

is op een nog nader te bepalen datum, in Buurthuis het Forum. Adres: Haasweg 11, 1338HW Almere Buiten.

TC vergaderingen

1. **Dinsdag 11 maart 2025**
2. **Dinsdag 08 april 2025**
3. **Dinsdag 13 mei 2025**
4. **Dinsdag 17 juni 2025**
5. **Dinsdag 02 september 2025**
6. **Dinsdag 07 oktober 2025**

Een bezoekje aan de moestuinbeurs

door: Stephanie Leijs

Zodra Jolien het verlossende bericht in de groepsapp dropte over de aanstaande moestuinbeurs, klonk er een koor van opgetogenheid. Samen gaan? Absoluut! En zo geschiedde. Op die zondagochtend van 24 maart stonden we paraat op een strategisch punt, waar Sylvia haar wagen al snel gevuld was met twee handkarren en vier dames die klaar waren voor wat groene avonturen. En het was maar goed dat we die karren meehadden.

Het eerste wat erin werd gelegd waren een met shitake geënte boomstam en wat aardbeienstekjes. Waren wij even blij dat we die niet de rest van de dag in een rugzak hoefden te dragen. Pfoe, dat scheelt weer. Daarna besloten we om even te vertoeven bij de bloembollenafdeling, waar we de verkoper blij maakten door speciaal die dahlia's uit te kiezen die een bijenfeest beloofden. Want wie houdt er niet van een bloem die zowel jou als de bijen gelukkig maakt? Terwijl de anderen hun handen door de freesiabollen lieten glijden, dook ik een kas in, waar ik blij werd verrast met een assortiment aan pootaardappelen, aardperen, yacun en meerdere zaden van planten waar ik nog nooit van gehoord had. Trots presenteerde ik mijn aanschaf van kiwano- en suikerwortelzaden, waarna de rest van de groep ook nieuwsgierig werd en dezelfde kas in dook. Ik wist wel dat ik een goed voorbeeld kon geven.

Foto's: Sylvia Luijters en Stephanie Leijs

En zo slurpten we meer inspiratie op dan een dorstige tomaat op een hete zomerdag:

§ Miniboompjes die net tot je knieën reiken, perfect voor het afschermen van je domein (ja, ze bestaan echt, en ja, je kunt ze vinden in Almere, maar alleen op zaterdagen, want bomen nemen ook vakantie, toch? Check stadsbomerij.nl voor meer info.)

§ Magische wollen doeken die niet alleen plantjes warm houden en onkruid op afstand houden, maar ook nog eens de grond voeden terwijl ze langzaam vergaan. Het klinkt als iets rechtstreeks uit een sprookje, nietwaar?

§ En wie dacht dat wormen enkel op de grond kruipen, heeft het mis. Een wormenboerderij, mensen. Wie had dat gedacht? Ze helpen je je gft te composteren en dragen zo bij aan een gezonde bodem.

§ Oh, en vergeet het traditionele verticaal tuinieren, want horizontaal tuinieren is het nieuwe hip. Althans, dat zeggen ze.

§ En als klap op de vuurpijl, een tip die je tuin- en ruilhart sneller doet kloppen: cropsie.com, waar je zaden en stekjes kunt ruilen met je burens alsof je in een groene utopie leeft. De site bestaat nog niet zo lang, houd 'm in de gaten.

Ondertussen dachten de weergoden dat het wel leuk zou zijn om ons, samen met de plantjes, een flinke plensbui cadeau te doen, maar dat mocht de pret niet drukken. We zagen het als een goede reden om de foodtrucks te inspecteren. Ze hadden genoeg keuze: pizza, patat, soep, quiche, gezonde wraps. En Jacqueline schoof nog even in de rij om wat te drinken voor ons te regelen. Tegen het einde van onze ontdekkingstocht besloot ik nog even een lezing bij te wonen. Martine van Huffel, een Vlaamse kruidenvrouw, stond klaar om ons te vertellen over de genezende krachten van kruiden. Hoewel een halfuurtje natuurlijk niet genoeg is om alles te leren over de wonderlijke wereld van kruiden, was het toch fascinerend om te horen hoeveel magie er schuilt in de connectie tussen plant en mens. Vlierbessen tegen griep? Salie als natuurlijke pijnstiller? Vertel me meer!

Over de Moestuinbeurs zelf:

De Moestuinbeurs, gehouden op het landgoed Groeneveld in het pittoreske Baarn, is als een hemel op aarde voor tuinliefhebbers. Kraampjes en kasjes pronken met een scala aan producten: van bloembollen tot met paddenstoelen doordrenkte houtblokken, van kruiden tot fruitstekjes, van gereedschap tot meststoffen. Je kan het zo gek niet bedenken. En alsof dat nog niet genoeg was, worden er ook nog lezingen, workshops en wildplukwandelingen aangeboden. Of je nou meer wilde weten over bloemen, biodiversiteit, fermentatie, astrologisch zaaien, of gewoon zin hebt om een natuurlijk haar masker te fabriceren - hier kan het allemaal!

Eindoordeel:

Prijs: Alsof je een schat hebt gevonden en alleen maar een glimlach hoeft te betalen. (ca 15€) ★★★★★

Bereikbaarheid: Met een halfuurtje rijden kom je bij een prachtig natuurgebied aan waar de beurs gehouden wordt. ★★★★★

Locatie: Een sprookjesachtige setting die je doet geloven dat je Alice in Wonderland bent binnengestapt. ★★★★★

Aanbod: Alles wat je hartje begeert, en meer. ★★★★★

Deskundigheid: Bijna perfect, maar we zullen een ster aftrekken voor die ene verkoper die probeerde te beweren dat planten ook kunnen vliegen. Bijna overtuigend, maar net niet. ★★★★★☆

Toegankelijk voor mindervaliden: Tja, het is een moestuinbeurs, geen rolstoelrally. ★★☆☆☆

Voor herhaling vatbaar: Zet het maar vast in de agenda voor volgend jaar. ★★★★★

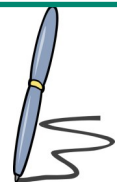
Ook geïnteresseerd? Houd www.demoestuinbeurs.nl in de gaten.

Maak jij iets voor de tuinkrant?

Dan mag je een tuindienst overslaan.

Een stukje over een vergeten groente, je (eerste) jaar op de tuin, een succesverhaal, gouden tips, een feestje of wat je maar wil. Graag per e-mail voor 1 maart 2025 naar: Redactieraad@flevotu.nl

Ik loop, als ik op mijn volkstuin ben, ook graag een rondje over de Vaarttuin. Tuinen kijken, de tuinen zijn net zo verschillend als mensen. Eén van de tuinen waar ik vaak wat langer bij blijf staan is die van Christian. Deze tuin spreekt mij erg aan. Dus ik vroeg haar hoe haar tuin zo is ontstaan.

“Dat hoort zo”

Ook ik had het idee toen ik begon dat je een volkstuin hebt om groenten te kweken, zegt Christian als ik haar vraag hoe haar tuin ontstaan is. Dat “hoort” zo. Maar ik stoorde me eigenlijk aan de vracht aan eten die je van een volkstuin kunt halen. Je doet veel moeite om het te kweken en dan moet je als je oogst hebt het ook nog verwerken. De courgettes moet je in blokjes invriezen en dan staart dat je de hele winter aan als je de vriezer open doet. En in de winter heb ik geen trek in courgette. Of die bieten die ik moet schoonmaken en die oud liggen te worden in de koelkast, waar ik dan weer een schuldgevoel van krijg. Ik voelde me een slaaf van wat ik zelf gekweekt had.

Dus nee dat was niet mijn manier. Bloemen kwamen er meer en meer in de tuin. Tijdens mijn hoveniersopleiding leerde ik veel over plantensoorten en kreeg ik nog meer interesse in plantensoorten. Welke soorten er allemaal familie van elkaar zijn, dat vind ik interessant.

Groenten

Ik doe wel groenten maar alleen die ik leuk vind, en een klein beetje ervan. De peultjes bijvoorbeeld. Als ik 6 maaltjes peul heb gehad ben ik er wel klaar mee. De rest laat ik dan staan om zaad te oogsten voor volgend jaar. Boontjes doe ik ook want de bonen uit de supermarkt vind ik nergens naar smaken. Wat aardappels, courgette, pompoen, bietjes, knoflook, tomaat en dit jaar doen de wortels het opeens. Dus eigenlijk heb ik best nog wel wat groenten, nu ik de lijst zo maak.

Het ene jaar doen de bietjes niets, het andere jaar lukken ze wel. Ach dat hoort erbij. Ik dacht vroeger dat als de bietjes 1 jaar gelukt waren dat het dan vervolgens elk jaar zou lukken omdat je nu wist hoe het moest...Maar dat is dus niet zo. Het is elk jaar weer anders. De tuin geeft me

ook steeds inzichten. De natuur laat zich niet sturen of controleren. Je leert veel over jezelf in de tuin. Raak je in paniek als iets niet lukt of denk je ach het komt volgend jaar wel. En ook het inzicht dat ik meer plezier heb van de bloemen dan van die schaal met bieten.

Bloemen

Ik heb 4 stroken met graspaden ertussen. Eromheen staan fruitbomen, een huisje en wat zitjes. In die stroken staan veel vaste planten. Tussen de vaste planten maak ik plekjes vrij waar ik de groenten zet. Ik houd bij in een boekje wat waar staat in welk jaar want ik doe wel aan vruchtwisseling. De slakken, ja die zijn er ook in de tuin. Vroeger heb ik nog wel eens slakkenkorrels gedaan en nu heb ik biervallen. Maar eigenlijk minder en minder want ik zie het belang steeds meer in van alles wat leeft.

Ik weet nog hoe, toen ik klein was, je de bijen hoorde zoemen, en zoveel vlinders als je toen zag. Nu valt het je op als je er 1 ziet. Ik vind dat zo jammer en ook zorgelijk. De kinderen van nu groeien op met die enkele vlinder en vinden dat normaal. Terwijl er al zo'n achteruitgang is geweest.

Thuis heb ik ook een tuin met veel planten. Maar daar staan de planten meer vast, hier verander ik veel meer. Ook omdat elk jaar de groenten ertussen moeten. Dat veranderen is leuk, de volkstuin is mijn speeltuin.

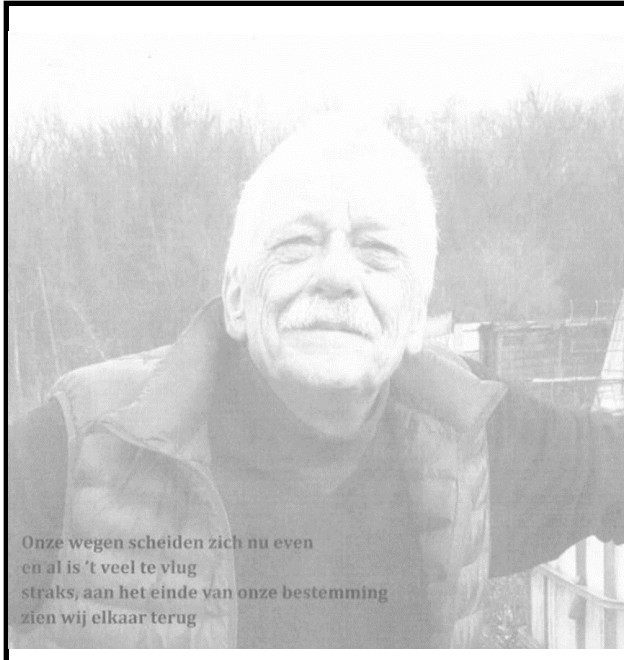
Als afsluiting vroeg ik Christian of ze een advies had voor andere tuinders. Doe de tuin die bij je past, waar je blij van wordt, zegt ze. En als dat bloemen zijn dan is dat ook prima.

Wat een verrassing en een eer dat mijn vorige Kruidentuinartikel geplaatst is!

Afgelopen half jaar heeft bij ons op het tuincomplex de tijd niet stilgestaan, terugkijkend valt er weer veel te delen. Hierbij een nieuwe update van onze Kruidentuin belevenissen, veel leesplezier gewenst.

Tuinders:

Er is een hoop beweging op de Kruidentuin geweest, dit afgelopen half jaar, laat ik met het droevige nieuws beginnen:

Helaas is op 30 januari 2024, Dirk Bosch, een zeer populaire en dierbare medetuinder van ons heen gegaan.

Op donderdag 8 februari jl. hebben vele medetuinders de uitvaart van Dirk bijgewoond, om afscheid te nemen en om zijn vrouw Loes en hun dochters te ondersteunen.

Zijn vrouw Loes blijft hun tuin onderhouden, wat wij allen erg fijn vinden.

Dit bericht is met haar toestemming geplaatst.

Er is gelukkig ook ander nieuws te melden over onze tuinders.

Naast de slakkenuitdagingen dit voorjaar, is er een hoop gezaaid, gegroeid en wordt er nu volop geoogst. Niet alleen de "standaard" groentes zoals sla, andijvie, sperziebonen, komkommer, kapucijners en bietjes. Er worden volop aubergines, kousenband en andere Surinaamse groenten geteeld en geoogst. We leren veel van elkaar en er is al een levendige ruilhandel in deze zaden aan het ontstaan.

Door andere bezigheden en in overleg met de TC-ers, zijn er 5 hoofdtuinders het eerste half jaar van 2024 gestopt, hierdoor kwamen er in totaal 7 tuinen vrij. Hierdoor zijn er 7 hoofdtuinders blij gemaakt met een tuin, is onze wachtlijst aanzienlijk korter geworden en is er een nieuwe medetuinder op een van de tuinen begonnen.

TC-ers en vooruitgang:

David, Harry en Steven hebben als TC-ers vele initiatieven genomen.

Ja, op vooruitgang wordt enthousiast op ingezet.

Sinds januari 2024 is De Kruidentuin in het bezit van een kleine tractor en een aanhangwagentje. Waarom? Om onze tuinders van dienst te zijn, zodat als tuinders de champpost of het zand niet meer met de kruiwagen kunnen of willen verplaatsten, dit nu mechanisch gedaan kan worden. Super toch?

Harry zet het aanhangwagentje bij de manege en dit wagentje wordt dan vol geschept met paardenpoep. Harry houdt de lijst met tuingegadigden bij. Als jij aan de beurt bent, krijg je een berichtje en Harry zet dan het aanhangwagentje bij jouw tuin. Je mag zelf de inhoud er uitscheppen J

Er is een nieuwe kachel geplaatst in ons Praathuis, zodat er met minder weer comfortabel hiervan gebruik gemaakt kan worden.

Harry heeft voor 12 tuinders, in totaal 26 blauwe bessenstruiken "Liberty" bij een stoppende kweker gekocht.

Steven heeft met de gemeente voor elkaar gekregen dat een aannemer ons hoofdpad heeft voorzien van een nieuwe laag betongruis.

David heeft in het Praathuis nieuwe elektra aangelegd.

David heeft, met hulp van een aantal fanatieke vrijwilligers, ook de oude berging naast het Praathuis afgebroken en een pracht van een afsluitbare ruimte gecreëerd.

Vanaf eind augustus gaan de TC-ers ook potgrond 40 liter en bio potgrond verkopen vanuit de blokhut.

Tuindiensten:

Altijd gezellig en nuttig.

Tijdens de eerste tuindienst van het jaar trakteerden Kim en Gretha alle aanwezigen op koffie met taart, om te vieren dat het tuinseizoen officieel van start was gegaan.

Naast het onderhoud aan de paden, het snoeien van de struiken en het maaien van het gras is er veel ander werk verzet. Het Praathuis is aan de buitenkant geschilderd, de container met gereedschap is grondig opgeruimd en er is een kleine brug gemaakt van ons complex naar de naastgelegen manege (voor de paardenmest)

Feesten:

Ja, we hebben weer volop gefeest, we vieren op ons complex uitbundig het leven.

Op 14 januari was er in het Praathuis de nieuwjaarsborrel, met hapjes en drankjes verzorgd door Kim en Gretha. Ook mochten we proeven van de wijn van Steven en de bramenjenever van Harry.

Op 23 juni, een zon overgoten dag, hebben we op het terras voor het Praathuis onder parasols en partytenten genoten van een uitgebreide zomerlunch. Wederom onze dank aan Kim en Gretha voor hun hapjes en drankjes. Ook hebben medetuinders allerlei lekker Turkse hapjes meegenomen.

En natuurlijk staat ons volgende feest al weer gepland: 14 september as, een BBQ.

Woensdagochtend koffiedrinken:

Naast de vroege vogels, die het vaste koffieclubje vormen, schuiven er regelmatig ook andere medetuinders aan. Altijd gezellig en altijd leerzaam, deze sociale wekelijkse bijeenkomst.

Wat valt er nog meer over de Kruidentuin te vertellen?

Ik zou zeggen, er valt nog genoeg te vertellen. Om te voorkomen dat deze nieuwsflits te lang wordt, zal ik de rubriek "wie zijn onze tuinders" bewaren voor de volgende keer. Dus nog even geduldig wachten op het interview met een of twee van onze tuinders. Enne "Geduld is een schone zaak"

Tot slot: Ik wens jullie allemaal een mooi najaar, veel plezier met de najaar- en winter teelt, buiten of in de kas en tot de volgende keer.

Een warme tuingroet, Ellen van Capelleveen

Uit het Huishoudelijk Reglement

Hoofdstuk 11 Dieren

Na schriftelijke toestemming van de CC mag u dieren houden, echter alleen als hobby en alleen die dieren welke in dit hoofdstuk genoemd worden, volgens de genoemde voorschriften. Het houden van andere dieren is verboden. Iedereen die dieren heeft, is verplicht zich te houden aan de voorschriften gesteld door de dierenbescherming.

Artikel 34

Algemeen

Het houden van de toegestane dieren is alleen toegestaan mits zij geen geluids- of andere overlast voor tuinders en omwonenden veroorzaken. Bij klachten van omwonenden rond of nabij het tuincomplex zal het bestuur;

- a. De betrokken tuinders manen tot een oplossing, om overlast te voorkomen.
- b. Als de overlast voortduurt, overgaan tot een verbod voor het desbetreffende complex voor het houden van bepaalde dieren voor minimaal één jaar.
- c. Indien overlast opnieuw wordt opgemerkt en vastgesteld, besluiten tot een definitief verbod op het houden van dieren op de betreffende tuin.

Algemene bepalingen

- a. Op de complexen van de VTV De Flevotuין zijn kippen, duiven en kwartels toegestaan. Andere dieren zijn niet toegestaan.
- b. Bij het houden van de toegestane dieren moet worden voldaan aan de algemeen aanvaarde welstandseisen welke voor het niet beroepsmatig houden van dieren in Nederland aanvaard zijn. (Denk hierbij onder meer aan verzorging, hygiëne, ruimte, etc.).
- c. Bij verwaarlozing en/of te veel dieren beslist de Complexcoördinator over de te nemen maatregelen en de termijn.
- d. Opstallen die gebruikt worden voor het houden van dieren moeten voldoen aan de wettelijke eisen. Zie huisvesting dieren bijlage 17, 18, 19 en 20 het HHR.
- e. Per hoofdtuinder mag men maximaal 15 kippen houden, waaronder maximaal één haan in relatie tot aantal m². Op de Baai-tuin en Kruidentuin is geen haan toegestaan. Voor duiven en kwartels geldt een maximumaantal van 20.
- f. Als vanwege een verordening van de overheid maatregelen genomen moeten worden ter voorkoming van vogelgriep, dienen de leden deze op te volgen. Als geen gehoor wordt gegeven kan het bestuur direct handelen en kan dit eventueel leiden tot opzegging van de huur van de tuin en lidmaatschap.
- g. Buiten de schouwdata dienen de TC en CC toegang te hebben tot het dierenverblijf. In overleg kan het lid een kopie van de toegangssleutels aan de TC geven.
- h. Bij tekortkomingen van de verzorging bij dieren wordt de dierenpolitie ingeschakeld.

Het volledige Huishoudelijk Reglement vind je hier: <https://www.flevotuין.nl/bestanden/hhr-23-november-2023.pdf>

Uit de Bijlagen van het Huishoudelijk Reglement

Bijlage 17 Het houden van kippen

Inleiding

De kip is een vogel die veel gehouden wordt, niet alleen voor de productie van vlees en eieren maar ook als hobbydier. In Nederland is bepaald dat het houden van dieren aan vijf vrijheden moet voldoen namelijk: Dieren zijn vrij van honger en dorst. Ze hebben gemakkelijk toegang tot vers water en een adequaat rantsoen.

De dieren zijn vrij;

- a. Van ongemak.
- b. Van pijn, verwonding en ziekte.
- c. Angst en stress.
- d. Om normaal gedrag te vertonen

Voeding: Kippen leven van nature in groepen en zoeken vrijwel de hele dag naar voedsel. Voeding van een kip bestaat uit pluimveekorrel of -meel als basisvoer, aangevuld met vers drinkwater (één kip drinkt 250 ml water per dag) en groenvoer. (o.a. sla, appel, boerenkool, wortel, brandnetel, banaan broccoli etc. etc.) Verwijder aan het einde van de dag de resten overgebleven voer en voorkom schimmel en rotting. Tijdens de eileg hebben hennen voor de vorming van de eierschaal meer behoefte aan kalk, deze behoefte kunnen ze opnemen uit grit.

Huisvesting: Kippen zijn groepsdieren en moeten daarom niet alleen gehouden worden. De minimale afmetingen en eisen voor de huisvesting zijn: a. 1,5 m² per dier (betreft een middelgroot ras 0,5 m² nachthok en 1 m² buitenren) 0,70 m² per dier (betreft een krielras 0.25 m² nachthok en 0,5 m² buitenren) b. Zorg voor voldoende schaduw en afscherming van hitte en tocht, let op dat er voldoende ventilatie aanwezig is. c. In het nachthok moeten voldoende zitstokken aanwezig zijn, rechthoekig of ovaal van vorm variërend van 4/7 cm breed. Plaats stokken op verschillende hoogtes en plekken. d. Plaats in legnesten in het nachthok voldoende nestmateriaal (stro) e. Kippen wassen zich graag in zand, de bodem moet dan ook bestaan uit variërend bodem materiaal (o.a. stro, hennep, zaagsel en zand), geen vogelroosters als bodembedekking. Let op dat roofdieren niet in de buurt kunnen komen van uw kippen!

Verzorging: a. Hygiëne is erg belangrijk. b. De mestplank moet dagelijks schoon gekrabbd worden. c. Eieren dagelijks rapen. d. Dagelijks schoon vers water en voeding. e. Verwijder uitwerpselen in het binnen- en buitenhok. f. Schone droge bodembedekking zonder ammoniak lucht. g. Benader kippen rustig. h. Controleer regelmatig de nagels en snavel. i. Neem maatregelen bij strenge vorst.

Ziektes en aandoeningen: Gezondheidsproblemen bij hobbykippen worden vaak veroorzaakt door parasieten, inwendige parasieten zoals wormen (denk aan grote en kleine spoelworm, bloedluis, grote en kleine lintworm, haarworm en coccidiën)

Verschijnselen kunnen zijn: a. Vermageren, lusteloosheid, bol zitten (opgezette veren), diarree en stoppen van de eiproductie. b. Goede hygiëne is belangrijk bij preventie van infecties. Luizen, vlooiën en mijten zijn uitwendige parasieten gekenmerkt door onrust, jeuk en een slecht verenkled door krabben en pikken. c. Bloedluis veroorzaakt bloedarmoede. d. Middelen om deze parasieten te bestrijden kunt u vinden bij dierenartsen, dierenspecialisten en agrarische winkels. Raadpleeg bij andere gezondheidsproblemen zoals ademhalingsproblemen de dierenarts.

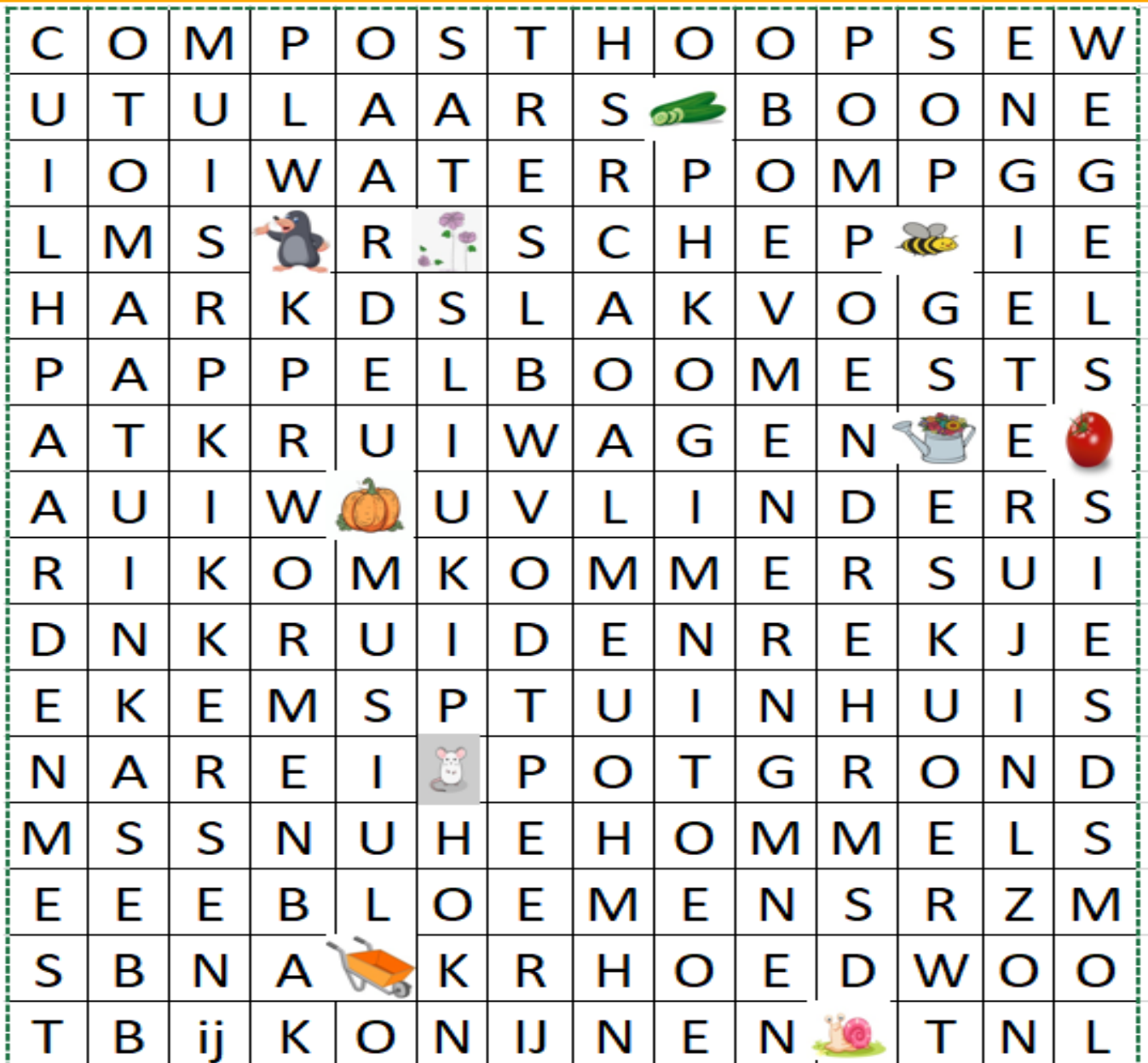
Overig: Kippen houden brengt kosten en zorg met zich mee. U bent zelf verantwoordelijk voor een diervriendelijk stressvrij leven voor uw dier. Voor vragen raadpleeg de dierenarts en/of dierenambulance. Op internet en youtube kunt u veel informatie vinden om optimaal voor uw dieren te zorgen. Wilt u uw kippen herplaatsen neem dan contact op met het vogelasiel in Naarden Vogelziekenhuis Naarden/ Stichting vogelopvangcentrum midden Nederland 035-6945686

Als je overweegt om kippen te nemen lees dan vooral ook het artikel van Louise in de [vorige Tuinkrant](#)

De bijlagen van het Huishoudelijk Reglement vind je hier: <https://www.flevotuin.nl/bestanden/bijlage-hhr-23-november-2023.pdf>

Welke woorden staan er niet bij?

Hark	Muis	Mest	Tuinkas
Gieter	Erwt	Kruiwagen	Waterpomp
Aarde	Schep	Egels	Potgrond
Slak	Laars	Wormenbak	Appelboom
Bloemen	Tomaat	Tuinhuis	Kip
Kruiden	Pompoen	Vlinders	Hok
Composthoop	Kikkers	Hommels	Peer
Kruidenrekje	Kersen	Mens	Kuil
Konijnen	Bij	Mus	Wesp
Vogel	Hoed	Luis	Boon
Bes	Zon	Uil	Sla
Ui	Paardenmest	Mol	Komkommers

Wateroverlast op de Annatuin

door: Sylvia de Vos- Annatuin

In de voorjaars krant van dit jaar hebben wij bericht dat de Annatuin eindelijk van de wateroverlast word bevrijd.

Het afgelopen jaar is een slechte geweest.

Ja iedereen heeft een slechte start gehad dit jaar.

Er is vanaf afgelopen oktober 2023 tot mei 2024 nou eenmaal veel water gevallen.

En als er nieuwe plantjes in gezet werden werd alles binnen een dag opgegeten door de slakken.

Bij de Annatuin stonden meerdere tuinders op het punt van opzeggen van hun tuin.

De tranen stonden veel tuinders dagelijks in de ogen als ze hun tuin zagen.

Betreden van de tuin was geen optie, het water kwam op sommige tuinen boven de laarsrand.

Op de meest getroffen tuinen zijn de fruitbomen zo goed als allemaal bij de wortel afgerot.

Aardbeien konden allemaal verwijderd worden, er waren alleen nog maar snotwortels.

Aardappelen konden de meeste tuinders wel vergeten, zo ook de winteruien en knoflook.

Er zijn zelfs tuinders die pas in mei konden beginnen met tuinieren.

Ja, het is een zwaar jaar geweest.

Maaaaarr....

Nu na meerdere bezoeken van de medewerkers van de Gemeente Almere en de uitvoerende partij, gaat het in oktober eindelijk gebeuren.

Ze gaan beginnen met de geulen te graven, nee niet door de tuinen heen, maar onder de openbare paden. Voor dat het zover is moesten er wat zaken geregeld worden die het voor hen makkelijker zou maken. Bosschages werden in gekort zodat de minigraver over alle paden kunnen komen. Een gang is gemaakt door een bosschage, voor de toegang voor het doorblazen. Brieven zijn verstuurd naar tuinders voor het vrijmaken van de paden. En ga zo maar door.

De zwaarst benadeelde tuinders graven zelf irrigatie geulen in hun tuin, om ook echt zeker te zijn dat ze dit jaar niet weer zo veel water boven het maaiveld krijgen.

De Vereniging zorgt voor deze tuinders voor de drainagebuis à 12,5 meter lang en het drainage zand, daarvan moet 1,5 meter buiten het hek uitsteken, om het op de juiste plek te kunnen koppelen.

Het komt steeds dichterbij, sommige tuinders hebben nog het gevoel dat het misschien wel weer word uitgesteld.

We houden moed, we gaan door...

Ze gaan het doen!

Kruidentuin Geertje

door: Marjet van Elten- Vaarttuin

Een gesprek met Ingrid Nordt over Kruidentuin Geertje

In een prachtige uithoek van Almere Buiten hebben twee zussen en een vriendin een kruidentuin. Een tuin met keukenkruiden, eetbare bloemen en geneeskrachtige kruiden. Het is uitgegroeid tot een weelderige tuin, waar je je beter gaat voelen, alleen al door er te zijn.

Hoe is het allemaal begonnen?

‘Mijn zus Saskia en ik zijn zo’n acht jaar geleden samen een moestuin begonnen op De Vaarttuin, aan de andere kant van de weg. Daar hadden we een bed met kruiden. We wilden na een aantal jaren meer. Franka* zat met haar kwekerij De Eenvoud hier bij Bob van Biofood. Wij hebben hem drie jaar geleden gevraagd of we ook een stuk land mochten gebruiken. Zo is het gegaan.’

En toen zijn jullie aan de slag gegaan met het planten van kruiden?

‘Eerst moesten we de grond geschikt maken. We hebben er biologische compost opgebracht. In de zware klei kun je niet veel. De eerste twee jaar zijn we vooral bezig geweest met het vol krijgen van de bedden. Nu zitten we in de fase van het in toom houden van wat te hard groeit en kwetsbare planten behoeden voor overwoekeren.’

Wat staat er zoal?

‘Dit is heemst. Je moet mij niet precies vragen, waar het goed voor is. Dat is de expertise van Karin en Saskia. Het is in ieder geval een geneeskrachtige plant. Hij doet het ook super goed! Longkruid staat er naast. De naam zegt al in welke richting je de werking moet zoeken. In de winter ga ik me er meer in verdiepen, want ik krijg er vaak vragen over en dan wil ik een antwoord hebben. Verderop de zonnehoed. Ook een belangrijke plant. Helaas ook een moeilijke. We houden vol. Saskia is heel goed in plantjes opkweken. Deze zonnehoedjes zijn nog klein, maar wel vanuit zaad door Saskia opgekweekt. Hier echte kamille. Ruikt heel sterk. Citroenverbena ook, veel sterker dan de thee die je in de winkel koopt.’

Waar staan de keukenkruiden?

‘We hebben op verschillende plaatsen keukenkruiden staan, zoals lavas en munt. Aan het eind van het bed het mediterrane deel met onder andere rozemarijn, marjolein en tijm. Door de wind en de kou is het moeilijk om ze goed de winter door te krijgen. We zoeken nog naar een manier. Voor nu hebben we een paar pallets rechtop gezet. Misschien dat we ze in de toekomst afschermen met een stapelmuurtje. Vorig jaar hebben we enkele wilgentakken geplant. Ze schieten de lucht in. De ervaring leerde ons dat je voor biodiversiteit hoogte nodig hebt. Het trekt vogels en die leveren ook een bijdrage aan het natuurlijk evenwicht. De wilgen gaan we knotten, anders loopt het uit de hand. Van de wilgentenen vlechten we randjes langs de bedden.’

Hoe komen jullie aan de planten?

‘Het liefst kweken we zelf plantjes op vanuit biologisch zaad. Lukt nog niet helemaal. We winnen steeds meer zaad van onze eigen planten. Zo is de cirkel rond. Dat vind ik het mooist. In het begin ben je al blij als er planten groeien. Dan ben je nog niet bezig met de cyclus.’

Sinds een tijdje hebben jullie een naam voor de tuin.

‘De tuin heet Geertje naar onze ouders. Van Saskia en mij wel te verstaan. Onze moeder heette Geertje en onze vader heet Gerard. Het is een eerbetoon aan allebei. Mijn vader was hovenier. De interesse in tuinen hebben mijn zus en ik van geen vreemde.’

Het onderhoud is veel werk. Hoe doen jullie dat?

‘Ik werk een vaste dag in de tuin. Soms neem ik de hond mee. Zij slaapt dan in haar mandje onder de tafel. Zijn behoefte doet hij altijd buiten de tuin. We willen natuurlijk schone planten. Gelukkig heb ik hulp van een paar trouwe vrijwilligers. Dat is heel fijn. Ik heb ook mensen van het asielzoekerscentrum gehad. Een van hen is lange tijd elke week komen helpen. Nu heeft hij een betaalde baan. We hebben nog steeds contact. Ik vind het heel mooi om mensen een stapje verder te helpen.’

Een grote lach verschijnt op haar gezicht. Haar zorghart spreekt.

Hebben jullie nog meer hulp?

‘Voor sommige klusjes vragen we vrienden en kennissen. Zo zijn de borden met ‘Kruidentuin Geertje’, door een vriend van ons gemaakt. Een keer per jaar organiseren we een werkdag met familie en vrienden. We zorgen dan natuurlijk ook voor lekker eten en gezelligheid. De mensen die voor het eerst komen zijn altijd verrast door de plek. Het is verrassend mooi!’

Een onverwacht pareltje in het kassengebied van Almere.

‘Ja, ook ik verbaas me er telkens weer over, hoe prachtig het is en hoeveel ontspanning het mij biedt. Pas heb ik hier een nacht in een tentje gekampeerd met een vriendin. Dat bleek een heel goed idee te zijn. We werkten tot laat in de avond en in de ochtend ontwaakten we in deze heerlijke tuin. Het was zo relaxed.’

Het is vast soms ook stressvol?

‘Klopt. Dan vraag ik me af hoe we alles voor elkaar krijgen. Vooral in het voorjaar is het druk. Maar het gaat steeds beter. Het is in ieder geval een leerschool van accepteren en aanpassen. Bijvoorbeeld, ik maak in mijn hoofd een plannetje om de randen van de paden in de winter te wieden samen met de vrijwilligers. Dan blijken de paden door de extreme regenbuien zo zompig dat je kuilen maakt als je er oploopt. Accepteren en aanpassen, er zit niks anders op. Je hebt steeds te maken met het weer, te nat, te droog, te veel wind enzovoorts. Allemaal factoren waar je geen invloed op hebt. Ik maak nog steeds veel plannen, maar heb inmiddels geaccepteerd en geleerd om ze aan te passen aan de omstandigheden.’

De tuin is een belangrijk deel van je leven.

‘Zeker, heel belangrijk. Ik zie het als mijn tweede baan. Ik werk als woonbegeleider voor mensen met een verstandelijke beperking. Vorig jaar zijn ze hier geweest. Van hun zakgeld hebben ze een bosje bloemen uit de pluktuin van Franka geplukt. We hebben samen gepicknickt en daarna met z’n allen in het busje weer terug. Was heel leuk en ze zijn een waardevolle ervaring rijker.’

Voor jou geen scheiding tussen werk en privé zo te horen?

‘Haha nee, het is een geheel. Allebei belangrijk en ik laat de mensen van mijn werk graag meegenieten van de kruidentuin.’

Er is ook een website in de lucht.

‘Op de website lees je wat we allemaal doen. Karin geeft workshops over kruiden. Dat doet ze bij de Ecotheetuin** iets verder op in het kassengebied. Karin organiseert korte kruidenwandelingen in de tuin. Mensen kunnen tegen betaling kruiden oogsten. Mooie, schone kruiden, wat wil je nog meer. Het is een kleine groep die zich bezighoudt met thee, tincturen en zalfjes maken met kruiden. Een steeds grotere groep gebruikt weleens eetbare bloemen om bijvoorbeeld de salade te versieren. Bijna iedereen gebruikt kruiden zoals tijm, marjolein en salie in de keuken. “Kom eens kijken, zou ik zeggen.” We hebben gekozen om de activiteiten en de kruiden niet gratis te doen, zodat we de kosten voor de compost en zaden kunnen dekken.’

Heb je een wens voor kruidentuin Geertje?

‘Dat wij bekender worden bij een groter publiek en dat op deze plek nog meer groene initiatieven komen. Daar gaat de eigenaar van dit land natuurlijk over, maar voor goede ideeën staat hij vast open. Hij vindt het in ieder geval heel leuk wat Franka, Saskia, Karin en ik doen op zijn land.’

Kruidentuin Geertje

Hugo de Vriesweg 20 Almere (op het terrein van Biofood)

<https://www.kruidentuingeertje.nl/>

Wil je een dagdeel of af en toe helpen in de kruidentuin of wil je een keer wil komen kijken of het wat voor je is? Stuur een berichtje via het contactformulier op de website.

*Kwekerij De Eenvoud

Hugo de Vriesweg 20 (op het terrein van Biofood)

Franka Steekelenburg

<https://www.kwekerijdeenvoud.nl/>

**Ecotheetuin

J. Huydecoperweg 2 Almere

Janny de Vries-Dijkstra

<https://www.ecotheetuin-almere.com/>

Backup gezocht

door: Franka Steekelenburg—Vaartuin

In gesprek met Koos Vegting, penningmeester.

Als je op je eigen complex in je eigen tuin bezig bent met het zaaien, wieden en soms oogsten dan sta je er niet bij stil dat jouw tuin deel uit maakt van een groter geheel. Het geheel is de volkstuinvereniging De Flevotuin.

De Vereniging beheert 8 volkstuincomplexen (de Andreatuin, de Annatuin, de Baaituin, de Disteltuin, de Keurtuin, de Kruidentuin, de Poldertuin en de Vaartuin) In totaal meer dan 500 tuinen.

Foto: Franka Steekelenburg

Net als elke vereniging heeft ook de Flevotuin een bestuur. Samen met de TC'ers van de complexen zorgen ze ervoor dat wij van onze tuinen kunnen genieten. Voor ons achter de schermen gebeurt er het nodige werk. De bestuursleden en TC'ers besteden hun vrije tijd hieraan zonder dat hier een vergoeding tegenover staat. De beloning is meer in de zin van voldoening; het goede gevoel als je ervoor gezorgd hebt dat alles financieel gesmeerd loopt en de vereniging financieel gezond is.

Een van de bestuursleden is Koos Vegting, de penningmeester. Sinds 1993 heeft hij een tuin op de Poldertuin. Daar heeft hij anderhalve tuin. Dit jaar was het zoals bij velen een moeilijk jaar. Behalve de aardappelen is er weinig gelukt. De slakken... Maar het goede nieuws is dat hij de houten planken van de bakken eens goed onderhanden kon nemen. Er stond nu toch niets in. Alles is weer geschilderd en ook de tegels zijn uit de tuin gehaald. Nu zijn de paden van houtsnippers. Hij teelt graag pompoenen, mais, sla en spinazie. Volgend jaar gaat hij zich wagen aan Surinaamse groenten, aangestoken door de burens. Sopropo, antroewa, pepers staan op de lijst. Hij gaat ervoor een kasje maken met folie. Een kas met glas zou mooier zijn maar ja hij heeft twee linkerhanden, dus daar waagt hij zich niet aan. Maar als er iemand is die hem wil helpen met de kas van glas...

En daarnaast is hij dus sinds 2014 penningmeester van onze vereniging. Toen vroegen ze hem en hij zet zich graag in voor de vereniging. Hij doet het nog steeds met plezier maar een backup zou fijn zijn. Hij is nu 73 en je weet nooit hoe het loopt in het leven. Als er een goed ingewerkt iemand is die al een tijd samen met hem de administratie doet en als het nodig is kan overnemen dan zou dat heel goed zijn. Want anders zou er echt een probleem zijn in de vereniging als hij zou moeten stoppen.

Want van een goed bestuur merk je niets, pas als het niet goed op orde is krijg je er als lid van de vereniging last van. Penningmeester zijn is geen lichte taak, niet iets wat je er even bij doet. Er is met 500 tuinen genoeg te doen. De ledenadministratie doet gelukkig het nodige maar het financiële deel doet Koos. De bankmutaties, de betalingen, de begroting, de jaarrekening, verzekeringen, het technische deel van E captain (het softwareprogramma), mensen die niet betalen aanmanen, naar de tarieven kijken, bijhouden van de betaalde borg per tuin, kostenbewaking.

Een financiële opleiding is nodig liefst MBA. Het kost gemiddeld een uur of 4 per week als je het penningmeester(es)schap alleen doet. Verder zijn er vergaderingen met het bestuur en de TC'ers. 2 avonden per maand. Waarbij het napraten aan de bar het leukste onderdeel is.

Dus de zoektocht naar de backup die samen met Koos de financiën van de vereniging wil doen is gestart. Hopelijk meldt zich iemand na dit stukje in de krant te hebben gelezen...Iemand die zich wil inzetten voor de vereniging zodat wij allemaal kunnen blijven genieten van onze tuinen.

Foto: Internet

Penningmeester gezocht!!

Wie o wie wordt onze backup penningmeester?

Mail voor info met de secretaris van het bestuur

(Secretaris@flevotuin.nl)

En lees het interview met de huidige penningmeester!

Afb. Artpeers.de

Uit het Huishoudelijk Reglement

Artikel 20 Tuinschouwen

Per jaar worden 3 tuinschouwen uitgevoerd door de TC en CC. Eén week voor de tuinschouw worden leden geïnformeerd via de whatsapp-groep en/of via de mail. De planning van de tuinschouwen worden ook openbaar gemaakt via de infoborden van het complex.

Hierbij vindt controle plaats op onderhoud van de tuin, staat van de opstallen en eventueel de verzorging van dieren. Leden dienen ervoor te zorgen dat de TC en CC toegang hebben tot de tuin. Voor procedure tuinschouwen zie [bijlage 12](#).

Als tijdens de tuinschouw of tussentijds wordt vastgesteld dat er sprake is van **verwaarlozing** van de tuin spreekt de TC de tuinder hierover aan. De TC maakt duidelijk wat de verwachtingen en regels zijn over het huren van een volkstuin.

Het gesprek met gemaakte afspraken wordt via de e-mail bevestigd.

- Volgt de tuinder de gemaakte afspraken binnen de gestelde termijn niet op, dan wordt een eerste waarschuwing gegeven door de TC. Deze wordt mondeling gegeven en bevestigd met een e-mail door de TC.
- Als twee weken na de eerste waarschuwing de tuinder niet reageert, geeft de TC een tweede schriftelijke waarschuwing per mail.
- De tuinder krijgt bij de 2e waarschuwing een uitnodiging van de TC voor een gesprek met een afvaardiging van het bestuur over de uitstaande waarschuwingen. De afspraken die hier gemaakt worden worden genoteerd en via de mail en brief gecommuniceerd met betreffend lid.
- Niet reageren en/of niet nakomen van gemaakte afspraken leidt tot een 3e en laatste waarschuwing van de CC.
- Als de daarin genoemde termijn van onderhoud is overschreden, wordt de procedure van opzegging van het lidmaatschap van de betreffende hoofdtuinder door het bestuur in gang gezet op voordracht van de CC en wordt de ontzetting doorgezet.

Alle waarschuwingen blijven 3 jaar na dagtekening van de waarschuwingen van kracht.

C dBij herhaling worden alle eerdere waarschuwingen uit voorgaande jaren in de besluitvorming meegenomen. Mocht binnen een termijn van 3 jaar na de 3e waarschuwing toch weer reden zijn tot een waarschuwing, dan zal het bestuur onherroepelijk overgaan tot het beëindigen van het lidmaatschap van de vereniging en de huur.

Van de werkgroep Invasieve Exoten

door: Edgar Smeets- Vaarttuin

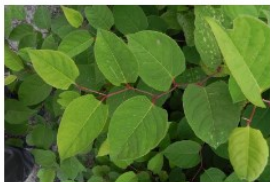
Van de werkgroep invasieve exoten, een update over de activiteiten gedurende ons tweede seizoen.

De werkgroep bestaat nog steeds uit Edgar Smeets, Ruud Staverman, Hanneke Weug, en Pieter Nanninga.

In het vorige jaar 2023 zijn we gestart met het schouwen van elk van onze complexen. Dit jaar 2024 hebben we deze schouwen niet meer herhaald. In plaats daarvan heeft ieder van ons tijdens een of meerdere tuindiensten bij haar/zijn complex mondeling instructies gegeven over waar we als werkgroep voor staan, waar mogelijk met voorbeelden erbij en de foto's.

Hoe herkent u de Japanse duizendknoop?

- 1 tot 3 meter hoog
- holle, rechtopstaande stengels met roodbruine vlekken
- eironde, ietwat leerachtige bladeren, zonder haren aan de onderkant
- lengte bladeren: 10 tot 15 cm lang
- kleine crème-witte, soms wit-rose bloemen van juli tot en met september.

Beeld: ©NVWA - NIVIP
Bladeren van de Japanse duizendknoop

Beeld: ©NVWA - NIVIP
Bloeiende Japanse duizendknoop

Beeld: ©NVWA - NIVIP
Stengel van de Japanse duizendknoop

Bron: nwwa.nl

Bij de complexen met besmettingen (zie verder), hebben we samen met de TC en wat vrijwilligers, de handen uit de mouwen gestoken en planten verwijderd. De besmettingen in kaart en wat eraan gedaan is.

Andreatuin: Rondom de blokhut en een aangrenzende tuin was al eerder door ons de Japanse duizendknoop aangetroffen. Het lijkt nu nog slechts rondom hun blokhut te staan. De TC is op de hoogte en zit er bovenop.

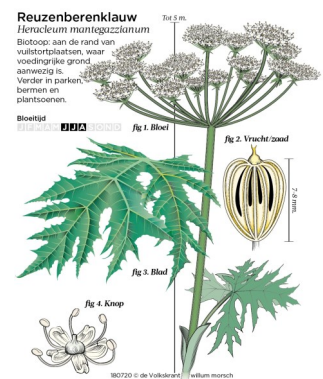
Vaarttuin: Op twee tuinen en in de strook achter één van deze tuinen hebben we meermaals kleine tot heuphoogte exemplaren van de Japanse duizendknoop aangetroffen. Op de twee plaatsen in het bosperceel, is twee keer het groen en de wortels verwijderd. Dit ook zo op de tuin aanpalend aan die met het besmette bosperceel. Op laatstgenoemde tuin zijn er tegels verwijderd om tot de conclusie te komen dat deze besmetting niet in connectie staat met die in bosperceel. Het laatste nieuws is dat deze losse besmetting op de tuin is verdwenen.

Nabij de **Poldertuin** (aan het Jaap Nippad) werd de **Reuzen Berenklauw** aangetroffen. De besmetting bestond uit 5 exemplaren. Pieter heeft ze met de medewerking van de TC verwijderd. En de opzichter 'Groenzaken' van Almere Buiten is ingelicht.

Hoe verder?

Je hoeft maar om je heen te kijken, buiten onze tuinen, langs snelwegen en andere toegangswegen en paden in ons land en in de ons omringende landen; de Japanse duizendknoop is er, en is waarschijnlijk niet meer weg te krijgen. We moeten er dus mee leven, en wat we kunnen doen op onze eigen tuinen, de grond die we pachten van de gemeente Almere, is alert blijven.

Leden kunnen zich tot hun TC richten om details te vragen. Het bestuur van de vereniging blijft door ons op de hoogte, zodat zij waar nodig is bij gemeente Almere kunnen melden hoe het er op hun grond voorstaat. Ter herkenning van de invasieve exoten (foto'tjes, met tekst erbij) heeft elke TC van ons een geplastificeerde folder ontvangen. Men is gevraagd die op te hangen bij de centrale blokhut van elk complex. In een volgende tuinkrant berichten we verder.

Koolwittevlieg

door: Bjorn Braakman & Niels Mandemaker- Aeres college

Aan 2 studenten van Aeres is door Marian Goddijn, secretaris van De Flevotuin, gevraagd hoe men als volkstuinder het beste kan omgaan met de koolwittevlieg. De studenten hebben een schriftelijk adviesrapport opgeleverd, waarvan hier een ingekorte versie staat. Daarnaast is er een presentatie gegeven aan de tuinders.

Probleemstelling

Op de volkstuinen van de Flevotuinen, specifiek de Annatuin, worden verschillende soorten gewassen geteeld als hobby door particulieren. Onder deze gewassen vallen de kolen, waaronder onder andere boerenkool, witte kool, rode kool en spruitkool behoren. Bij de teelt van deze gewassen is sinds ongeveer vijf jaar tijd de witte koolvlieg aangetroffen. Dit is een sapzuigend insect dat leeft en voorplant op koolgewassen.

Voor de tuinders is het onduidelijk of dit insect verwaarloosbare schade aanricht. In grote mate zijn de geogste gewassen nog steeds eetbaar, maar de meningen over het wel of niet moeten bestrijden van de witte koolvlieg en de gebruikte methode verschillen per tuinder.

De probleemstelling bestaat dus uit een tekort aan gemeenschappelijke kennis onder de tuinders over deze vlieg en hoe zij hier mee moeten omgaan.

De hoofdvraag die hieruit voortvloeit is:

Wat is het schadebeeld van de koolwittevlieg en hoe kan deze vlieg bestreden worden op De Annatuin in Almere?

De voorkeur gaat uit naar biologische bestrijding.

De koolwittevlieg

De koolwittevlieg behoort tot het geslacht *Aleyrodes*, een van de geslachten onder de familie *Aleyrodidae*, dit zijn de witte vliegen. De koolwittevlieg gaat in zijn leven door 6 verschillende fases, hierbij horen de 4 fases van het larvale stadium.

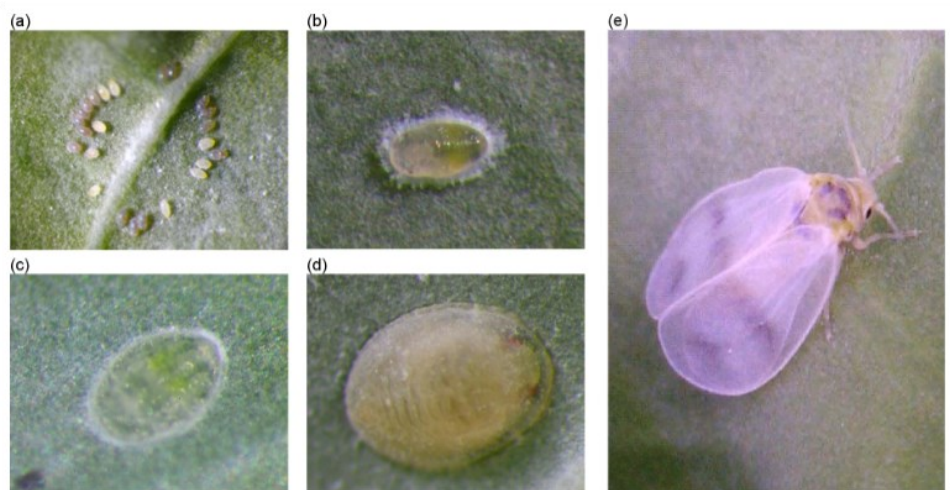
Allereerst begint het diertje als een ei, deze eieren zijn zo'n 0,26 mm groot en hebben een langwerpige vorm. Van midden mei tot september worden de eieren gelegd, het vrouwtje legt de eieren aan de onderkant van bladeren, dit zijn ongeveer 150 eieren per keer. Aan het begin hebben de eieren een bleke tot doorzichtige kleur met een wit waslaagje. Na ca 12 dagen komen de eieren uit, het eitje verandert daarbij van een bleke kleur naar een donkerbruin tot zwart.

Uit de eitjes komen kleine larven die ongeveer 0,34 mm lang zijn. Het dier is op dit moment nog bleek en doorzichtig en heeft een ovale vorm. Na 3 dagen geleefd te hebben zoekt het diertje een blad uit en blijft hier vast aan zitten doormiddel van hun mond. Na 8-11 dagen is de larve 3 keer verveld en heeft daarbij verschillende kleuren gehad, geel, bruin of doorzichtig geel.

Nu begint de verpopping. De ogen van het dier wordt roodkleurig, de rest van het lichaam is verhard en heeft een waslaag die het dier als bescherming. De pop kan niet bewegen en blijft dus op dezelfde plek zitten gedurende een week, hierna komt de vlieg uit in het volwassen stadium.

De volwassen vlieg is ca 1,4 mm, na het uitkomen is het dier zacht, delicaat, glimmend en lichtgeel van kleur. Na 5 uur tijd begint het lichaam een zwarte kleur te krijgen, het lichaam van het dier ziet er uiteindelijk uit als een mix van geel en zwart. De twee paar vleugels zijn wit met een witte wasstof, na het ontwikkelen van de zwarte kleur in het lichaam worden de aders van de vleugels ook zwartkleurig.

De ontwikkeling van ei tot volwassenen verschilt per plant waarop ze zitten. Bij een broccoli duurt dit bijvoorbeeld 19 dagen en bij bloemkolen 27 dagen.

Figuur 3: Levensstadia koolwittevlieg. Bron: onbekend

Het uitgangsmateriaal verschilt per tuinder, de rassen die gebruikt worden zijn niet bekend. Vreeken's Zaden heeft 52 rassen kolen en Van der Wal heeft 133 verschillende kolen. Daarnaast wordt er ook bij de Lidl zaden of klein pootgoed ingekocht. Bemesting wordt gedaan door middel van paardenmest en champost. Champost is compost gemaakt van het afval van champignonenteelt op paardenmest. Het ene jaar is de champost voedselrijker dan het andere jaar. Verder worden door sommige tuinders NPK-kunstmest, een mest mix van kippen-, koeien-en paardenmest, potgrond en brandnetel-gier gebruikt. Ook voeren sommige tuinders potgrond aan vanuit huis. Hierdoor ontstaat er een soort mozaïek van voedselrijkdom in de tuin. De tuinders stellen verschillende eisen aan de kwaliteit van hun geogste planten. Omdat alles voor eigen gebruik is, zijn er geen regels of kwaliteitseisen waar ze zich aan moeten houden. Sommige tuinders zien hun oogst het liefst schoon. Wanneer er te veel beestjes of smet op zit, dan wordt het op de composthoop gegooid of aan de kippen gevoerd. Andere tuinders zijn hier minder kieskeurig in en wassen de beestjes er af.

Mogelijke oplossingen & advies

Aantrekken van natuurlijke vijanden

Het aantrekken van natuurlijke vijanden wordt vaker gebruikt voor het bestrijden van plaaginsecten in de gewassen. Dit wordt gedaan door planten te zaaien of te planten die deze natuurlijke vijanden aantrekken. Een van deze natuurlijke vijanden van de koolwittevlies zijn de sluipwespen, zij eten verschillende van verschillende soorten planten nectar, stuifmeel en insecten. Zo zijn de sluipwespen aangetrokken tot bijvoorbeeld mosterdplanten, deze hoort bij de kruisbloemenfamilie waar de kolen bij horen. Ook worden ze aangetrokken door verschillende schermbloemige planten en kruiden zoals venkel, kervel, fluitenkruid, dille en karwijselie.

Voor de koolwittevlies is geen specifieke sluipwesp die parasiteert, wel is er een sluipwesp die gebruikt wordt als biologische bestrijding tegen witte vliegen, dit is de *Encarsia formosa*.

Overwintering stoppen

Het koolwittevlies vrouwtje legt tijdens de lente haar eitjes, vanaf 10 graden Celsius beginnen de eitjes zich te ontwikkelen. De vliegen overwinteren op de koolplanten zelf, als deze tot in het voorjaar blijven staan krijgen de vliegen dus de kans om eitjes te leggen en begint de plaag al vroeg. Als de planten op tijd geogst worden zullen de vliegen dus niet overwinteren. De vrouwtjes die overwinteren zullen eerst op de winterplanten hun eitjes leggen en zullen later overgaan op planten die in de lente of zomer geplant worden.

Insectengaas

Insectengaas kan een goede oplossing zijn voor het tegenhouden van de vliegen. Op het moment dat de kleine koolplantjes geplant worden of beginnen te kiemen moet er insectengaas geplaatst worden over de plantjes heen. Het gaas moet zo fijn (maas 0,27x0,79 mm) zijn dat ze er niet door kunnen.

Oplossing	Voordelen	Nadelen
Natuurlijke vijanden	Dit zijn planten die makkelijk groeien in Nederland en goedkoop te vinden zijn. Naast dat veel van deze planten productie van eten opleveren is het ook een mooi gezicht en heeft sierwaarde voor in de tuin.	Het kost ruimte die niet gebruikt worden voor productie van eten. Ook is er geen 100% garantie op effectiviteit, de natuur valt niet volledig te sturen.
Overwintering stoppen	Dit is erg effectief de kolen worden voor of tijdens de winter geogst. Zo zullen er in het begin van het voorjaar weinig tot geen overwinteraars zijn die een plaag kunnen vormen.	De oogst wordt niet gespreid. Ook is het lastig om kolen vroeg in het seizoen te zaaien, als er nog ergens kolen van vorig jaar staan.
Insectengaas	Enmalige aanschaf en meerjarig gebruik voor een relatief lage prijs. Het gaas kan ook tegen andere plagen gebruikt worden.	Kost geld. Het verzorgen van de planten onder het gaas is lastig. Na gebruik moet het gaas goed schoongemaakt worden om geen plagen mee te nemen naar het volgende seizoen.

Tellen in de tuin

Eigenlijk is het boek niets meer dan een eindeloze opsomming van planten, diertjes en ander leven, maar dan wel een mate-loos fascinerende opsomming. De schrijver Renze Borkent telt twee jaar lang alle soorten in zijn tuin.

Hij heeft een stadstuin in Almere. De teller komt uiteindelijk op 1500 soorten te staan. Met behulp van Obstdentify en waarne-mingen.nl komt hij achter de namen. In een groene tuin, waar de tegels gewipt zijn en veel inheems planten groeien, moeten deze soorten in elke tuin in Almere te vinden zijn. Je hebt wel een flinke dosis tijd en geduld nodig. Op je hurken in de tuin en wachten en kijken. Kennis helpt ook, want dan weet je waar je moet kijken.

Dit boek spijkt je kennis bij en maakt dat je oog krijgt voor alles wat groeit, loopt, kruipt en springt door je tuin. Bij de kaarde-bol in de tuin van de schrijver komen in de winter puttertjes. Een klein vijvertje, in zijn geval aanvankelijk slechts een specie-kuip, trekt binnen de kortste keren beestjes aan. Tussen de stoeptegels groeit ook van alles. Vegen aan de klimop en zie wat valt daar allemaal uit? Op de stokroos zitten hele kleine beestjes, die heel toepasselijk stokroosnuitkevertjes heten. Ze zijn maar een millimeter.

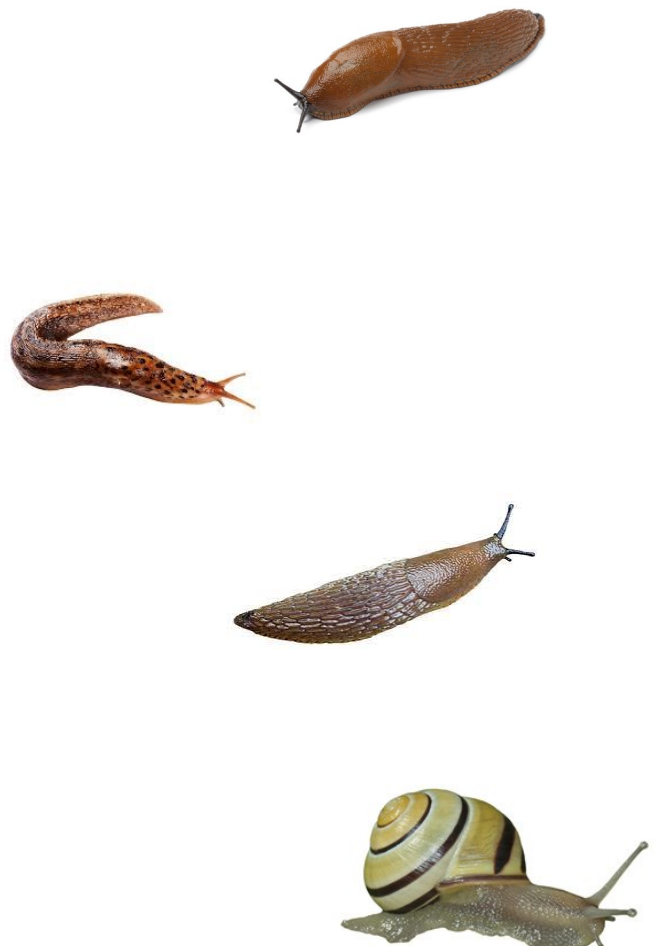
Ook met in de avond een rondje door de tuin lopen, boekt hij succes. Hup weer een paar soorten op zijn lijstje. Je moet het maar net zien en willen zien. Renze heeft er veel lol in en schrijft dat hij doorgaat met soorten noteren, ook nu het boek af is. Hij heeft tijdens de telling zelfs een nieuw soort zweefvlieg ontdekt voor Flevoland: de geelbuikplatbek. Dat motiveert om door te gaan. De zweefvlieg zat bij hem gewoon op het boerenwormkruid. Het icarusblauwtje, een vlinder, heeft rolklaver als waard-plant. Geduldig wachten bij het zevenblad in je tuin, kan beloond worden met het spotten van de maskerbij. Ik ben benieuwd wat jullie in de moestuin zien. Ik zou zeggen meteen beginnen met kijken en tellen! Misschien een mooie wedstrijd? Een jaar lang soorten tellen op de moestuin?

Kleine natuur, De wonderbaarlijke soortenrijkdom van een stadstuin

Renze Borkent

KNNV Uitgeverij 2024

€24,95 of te leen in de bibliotheek

Verrassend jaar 2 op de Disteltuin

door: René van Dam

Over slakken en vijver, dahlia's en zonnebloemen

Heel moestuinierend Almere had het maar over één ding tot en met juni: slakken! Niemand had deze hoeveelheid slakken eerder meegemaakt. Ben je dus net dit jaar begonnen met moestuinieren, niet wanhopen: dit is niet hoe erg het normaal is ;-)
Vele tips gingen rond. Wij hebben gewerkt met biologische slakkenkorrels, knoflookextracten en havermout, maar dat kon niet voorkomen dat er behoorlijk wat Dahlia's zijn aangevreten en ook de aardbeien waren niet veilig.

Een ander onderwerp was de regen, regen en regen en geen zon... tomaten, aardappels, komkommers, courgettes... ze hebben het heel slecht gedaan bij ons. Zowel in de kas als in tent in de volle grond. Hopelijk zijn er betere weergoden in 2025.

Net voor het verschijnen van het oktober 2023-nummer van deze uitgave kon ook David er een tweede tuin erbij krijgen. Daardoor konden we weer nieuwe plannen maken voor 2024. Met de 75 vierkante meter erbij bood dat spannende mogelijkheden.

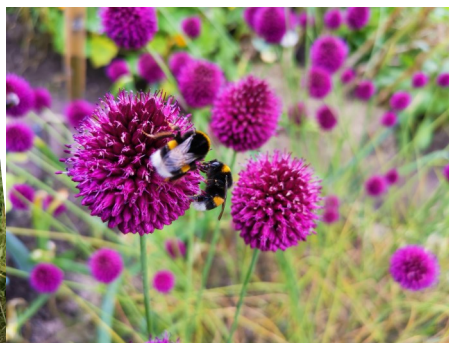
We wilden dit jaar zeker niet alleen meer Dahlia's (van 37 verschillende naar 202), maar ook meer Zonnebloemen en dan liefst allemaal verschillende.

Verder hadden we het met andere tuinders ook al eens gehad over hoe leuk het zou zijn als er ook wat waterleven zou zijn op de Disteltuin. Leuk voor padden, kikkers en andere insecten. Dat kon nu.

We bedachten ook een Allium-bed. De Alliums waren zo'n succes voor hommels geweest en het zijn ook onze favoriete bollen, dus nóg meer sieruien graag. Het Allium-project hebben we daarop getekend en vervolgens ook gemaakt. Het bed bestaat uit 1.158 Allium-bollen; dat zijn alleen de sierbollen, maar het zijn er meer, want we hebben aan de randen ook gelijk eetbare Stuttgarter Riesen gepoot. Daarna kon er even meer tijd genomen worden om de andere vakken te vullen.

Leuk om te ontdekken was dat we geen mus in onze mussenflat hadden, maar wel een heus hommelnest. Zij waren in de onderste etage ingetrokken.

Zo blijft de natuur verrassen. We kijken nu al uit naar 2025, de eerste bloembollen zijn al binnen... Iris hollandica gaat hopelijk stralen in de komende lente in allerlei kleuren.

Kleine gelukjes

door: Marjet van Elten- Vaarttuin

In een jaar met veel nattigheid en slakken, toch nog een paar gelukjes!

Zomerpostelein wandelt enthousiast door de tuin.

De regenboogsnijbiet heeft dapper alle tegenslagen getrotseerd.

Een heel rijtje met aubergines.

Rode melde is opgedoken op onverwachte plekken.

Krijgertjes van een lieve tuinder.

Groenlof, daar houden slakken echt niet van.

Mijn favoriete gereedschappen

door: Bart Wiersma - Vaarttuin

Sinds 2017 zijn wij met veel plezier bezig in de moestuin, de Vaarttuin, en door de jaren heen is een aantal gereedschappen favoriet geworden, daarover wil ik jullie vertellen.

Toen we net begonnen hadden we nog erg vette vaste klei in de tuin. Dit was nogal zwaar om te bewerken. Om de ingeklonken grond losser te maken zijn we de **grelinette** gaan gebruiken. De naam "grelinette" is afkomstig van de uitvinder ervan, de Fransman André Grelin (1906-1982). Het was Olivier Grelin, zijn zoon, die grelinettes begon te maken in hun huis in Arbin. Tegenwoordig wordt de grelinette ook biobèche, bioculteur, ecologische vork, biogrif, campagnole of aerofork genoemd, het beestje heeft vele namen. Het idee is dat je de grond los maakt zonder hem om te keren, zoals bij spitten wel gebeurt. Door de bodem te beluchten, worden micro-organismen in hun oorspronkelijke omgeving gehouden en blijft de bodemstructuur intact. Bovendien kost het gebruiken van de grelinette of woelvork je veel minder moeite dan omspitten.

De **schrepel** is een klein mini hakje wat heel erg handig is voor het wieden. Terwijl je de schrepel onder de aarde waar het onkruid staat, doorhaalt, pak je het tegelijkertijd met je andere hand het onkruid en gooi je het in een emmer. Meestal doe ik dit zittend op mijn knieën zodat ik geen last van mijn rug krijg, en ik kan dan toch ook veel kracht zetten. Met het puntje van de schrepel kun je ook heel makkelijk het onkruid tussen tegels of stenen weghalen.

Schrepels werden vroeger in de landbouw gebruikt om onkruid te bestrijden en overtollige planten te verwijderen, bijvoorbeeld in de bieten- en witlofteelt. De schrepels hadden speciaal voor het doel aangepaste breedten. De opkomst van herbiciden en een kiemig pillenzaad maakte de schrepel in de landbouw overbodig.

Daarnaast heb ik nog een ander mooi ding. Dat is de **hori hori**, dit is een Japans mes voor in de moestuin. Het woord 'Hori' (掘り掘り) betekent 'om te graven' in het Japans en de hori hori is heel geschikt om onkruid met penwortels uit te steken, zoals paardenbloemen en distels. Je steekt de hori hori in de grond en wipt zo de wortel los en met je andere hand pak je het onkruid. Ik vind hem ook erg mooi om te zien. Door de holle vorm van het blad en de scherpe punt is de Hori Hori ook als smalle handschep te gebruiken. Hij is scherp aan beide kanten van het blad en één kant is gekarteld, en hij heeft ook nog een maatverdeling voor het planten van bollen.

Dan heb ik ook nog **rolschoffels**. Ik heb er 2, eentje van 15 cm breed en eentje van 30 cm breed. Afhankelijk van de rijafstand van de groenten kies je de geschikte. Hij heeft aan weerszijden platen om de planten niet te beschadigen. Je rolt hem over het teeltbed. Je verkruint de grond en wiedt het onkruid tegelijk. Het is een Nederlands octrooi uit 1953 van Petrus Johannes Schaap uit Lutjebroek. Schaap sprak van een 'revolutie op het gebied van grondbewerking'. De verkoop van de rolschoffel steeg in de jaren vijftig van de vorige eeuw tot duizenden per jaar, tot de mechanisatie en de bestrijdingsmiddelen breed hun intrede deden en toen werd het stil voor de rolschoffel. Ook is het handig om, als je compost op je tuinbed hebt gegooid, er even met de rolschoffel overheen te gaan om het mooi te door te werken. Het kost weinig kracht en gaat snel en dat is natuurlijk heel fijn. De schoffel is van stevig materiaal gemaakt en gaat lang mee. Ik heb beide rolschoffels via Marktplaats gekocht. Ik zou zeggen koop er één en je zult er geen spijt van hebben. Als je ze kwijt wil zijn er gegarandeerd liefhebbers voor. Wel een voorbehoud, zorg wel dat je ook aan grondverbetering doet (compost) zodat grond niet zo zwaar is, bij erg vaste kleigrond staat de rolschoffel wel garant voor een flinke work-out.

Tot slot nog een elektrisch apparaat, op accu dan: de **elektrische snoeischaar**. Deze hebben we pas één seizoen maar hij is al wel favoriet. Met alle fruitbomen en struiken die we hebben moeten we veel snoeien. Dat is best belastend voor je handen, maar met deze schaar is het een fluitje van een cent. Heerlijk is het geluid van de ogenschijnlijke makkelijk knip van de takken. Let wel op want hij knipt zo je vingers af, ook al stopt hij meteen als je de hendel loslaat. Dit apparaat moet je dus eigenlijk altijd met één hand op de rug gebruiken.

Gespot: de huisspitsmuis

door: Ineke Nordt - Vaartuin

Op een zonnige ochtend in mei kwam ik verborgen tussen de vrouwenmantel, een nestje tegen. Eerst dacht ik dat er een verdorde bloem van een hortensia tussen de vrouwenmantel terecht gekomen was. Maar aangezien we die niet hebben moest het toch iets anders zijn. Ineens was er er ook een zacht en hoog piepend geluid te horen. Het bleek een nestje te zijn. En voor ik het me realiseerde kwam daar moeder spitsmuis aangerend. Ze dook het nestje in en trok één van de jongen naar buiten en nam het mee. Even later kwam ze weer terug om nog een jong te halen. De paniek onder de jongen nam toe en bij het weghalen van het tweede jong kwam er nog een jong mee naar buiten. Hulpeloos als hij was bleef hij liggen piepen, volgen kon hij niet want hij was nog blind en het tempo van moeders was te hoog. Er zat niets anders op dan wachten tot moeder weer terug kwam om ook hem op te halen. Moeder was bezig haar jongen te verplaatsen. Waarschijnlijk omdat ik het nest verstoorde. Dus na snel een filmpje gemaakt te hebben, zijn we gauw weer weggegaan en hebben de vrouwenmantel weer toegedekt alsof er niets te zien was.

Op de foto's is het moeilijk te zien, maar in het filmpje was duidelijk te zien dat het om een nestje spitsmuizen ging. De volwassen muis had een spits snuitje en hele kleine oogjes. Maar welke spitsmuis het was, was niet direct duidelijk. Met behulp van de soortenzieker voor muizen van de zoogdiervereniging, werd duidelijk dat het waarschijnlijk om een huisspitsmuis gaat. Deze is ook de meest algemeen voorkomende spitsmuis maar ook makkelijk te verwarren met andere spitsmuizen. Het belangrijkste kenmerk wat ook duidelijk op het filmpje te zien was, waren de oorschelpen die buiten de vacht steken en daardoor duidelijk zichtbaar zijn. Huisspitsmuizen zijn niet erg kieskeurig als het gaat om leefomgeving. Ze zijn te vinden in bosranden, graslanden, tuinen en heggen maar ook in gebouwen. Zolang het maar droog is. Het is een nachtdiertje alhoewel hij soms ook overdag actief is. De huisspitsmuis kan slecht zien maar goed horen. Zijn voedsel vindt hij vooral door middel van zijn neus en tastorganen (snorharen op de snuit). Spitsmuizen zijn vooral insecteneters en eten wormen, slakken motten maar ook hagedissen en zelfs jonge muizen. Ze kunnen ook een grondnest van wespen of hommels leeg eten. Per dag eten ze hun lichaamsgewicht aan voedsel. Na een draagtijd van 28 tot 33 dagen worden gemiddeld 4 jongen geboren. Deze zijn kaal en blind (goed te zien op de foto). De jongen worden 3 weken gezoogd en na 3 maanden zijn ze geslachtsrijp. Een vrouwtje krijgt gemiddeld 2 tot 5 nesten per jaar. Een huisspitsmuis kan zo'n 18 maanden worden. Dus op het moment van schrijven kunnen de kleine blinden muisjes van toen inmiddels zelf al een nestje hebben.

Top 10: Er bestaat een Top 10 van de lastigste planten in de tuin, maar ook van de mooiste uit zichzelf uitzaaiende planten. In elke tuinkrant zullen wij deze planten in het zonnetje zetten en er iets over vertellen. In de tuinkranten van 2022 zijn we hiermee begonnen en hebben we iets verteld over de nr 10 (Weegbree/ Margriet) en nr 9 (Kweek/Grote Klapproos). In de tuinkranten van 2023 stond een leuk stukje over nr 8 (Paardenbloem en spoorbloem) en nr 7 (kaal knopkruid en grote leeuwenbek). In de voorjaarskrant van 2024 had ik alleen iets verteld over nr 6 van de lastigste plant, namelijk de heermoes. Zoals beloofd ga ik nu wat vertellen over nr 6 van de mooiste uit zichzelf uitzaaiende planten.

Mooiste uit zichzelf uitzaaiende planten Op 6 staat: Zonnebloem

Nou moet ik toch meteen beginnen met een belangrijk punt, want ik heb geregeld in het voorjaar zonnebloemen zelf moeten zaaien. Het is in onze tuin in ieder geval nooit vanzelf opgekomen. Dus dan vraag ik me af: hoort de zonnebloem dan wel thuis op nr 6 van de mooiste uit zichzelf uitzaaiende planten? En het antwoord hierop is toch: Ja. Bij "Leuk om te weten" staat waarom de zonnebloem hier toch tussen hoort. De zonnebloem krijgt namelijk hulp bij het uitzaaien.

Deze keer nr. 6 van de **mooiste** tuinplanten:

Zonnebloem Helianthus Annuus (Helios = zon en Anthos = bloem) Compositenfamilie

Hoogte: 40 cm tot 4 meter, afhankelijk van de soort
Bloemhoofd kan een diameter hebben van 35 cm.
De plant bestaat uit meerdere bloemhoofden.

Bloeitijd: juli tot oktober

Zaaien: van april tot juni

Voorkomen: in tuinen

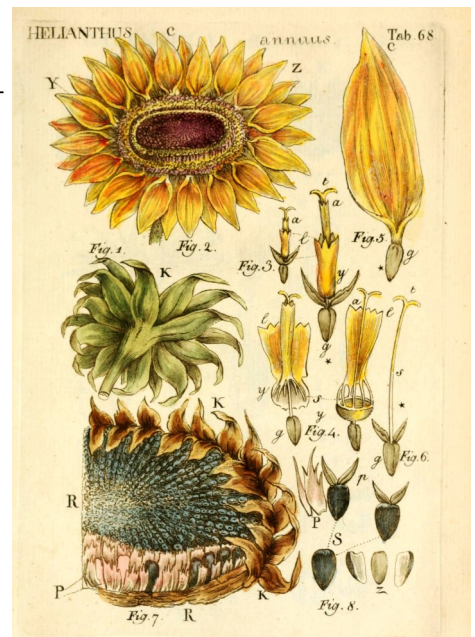
Standplaats: zonnig

Levenscyclus: eenjarig

Leuk om te weten: Het bloemhoofd van de zonnebloem draait met de zon mee op zonnige dagen. 's Nachts draait de bloem weer terug naar oostelijke stand.

De zonnebloem wordt gebruikt als snijbloem, om zonnebloemolie ervan te maken en als veevoer.

Een volgroeide zonnebloem kan wel 3000 bloemblaadjes (lintbloemen) hebben. Deze lintbloemen lokken veel insecten naar de plant toe. Het hart van de bloem bestaat uit heel veel zonnebloempitjes. Vogels zijn dol op de pitten, vooral de distelvink. Door de vogels, die veel pitten onderweg laten vallen, is de zonnebloem toch een uit zichzelf uitzaaiende plant. Dit is de reden dat de zonnebloem dus op nr 6 staat van de mooiste uit zichzelf uitzaaiende planten. Een gezond tussendoortje, zijn de zonnebloempitten. Deze pitten zitten namelijk vol met calcium. Het is een bloem waar iedereen vrolijk van wordt. De zonnebloem komt voor in veel landen. Bijvoorbeeld: Frankrijk noemt de zonnebloem, Tournesol. Dit betekent draaien rondom de zon. In Zweden noemen ze het de Solros, dit betekent zonneroos. In Engeland noemen ze hem Sunflower, hetzelfde dus als bij ons in Nederland.

Afbeelding: pictureboxblue.com

Foto Marco Secch/Unsplash

Foto www.cuisineaz.com

Tuincommissies

De Andreatuin

Andreatuin@flevotuin.nl

William van
Rodijnen

Robert van de Roest

Theo Homan

Gerrit Knauf

De Annatuin

Annatuin@flevotuin.nl

Sylvia de Vos

Marian Westerveld

Ali

Gerhard Gerritsen

De Baaituin

Baaituin@flevotuin.nl

John Wolters

Sylvia Luijters

De Disteltuין

disteltuין@flevotuin.nl

Jos Dorrestijn

David Ridders

De Keurtuin

keurtuin@flevotuin.nl

Corlien Plooi

Petra Mulder

Frans Suurland

De Poldertuin

poldertuin@flevotuin.nl

Cyriel Clement

Rens Frank

De Kruidentuin

kruidentuin@flevotuin.nl

Harry Nieuwenhuisen

Steven Verlare

David Kievits

De Vaarttuin

vaarttuin@flevotuin.nl

Jack Perquin

Vincent van Asselt

Saskia Nordt

Wilco Koch

Louise van der Kolff

(advertentie)

KWALITEITS ZADEN VOOR BETAALBARE PRIJZEN

Wij garanderen 100 % garantie op onze
NAK - tuinbouw gekeurde zaden, waardoor u
als kwaliteitbewuste
amateurtuinder zeker kunt zijn
van een goede oogstverwachting.

- *Zeer ruim assortiment groentezaden, waaronder veel professionele kwekersrassen (uiteraard niet ontsmet) in kleinverpakking voor de amateurtuinder.*
- *Volledig assortiment BIOLOGISCH GETEELDE ZADEN, vermeerderd volgens Europese richtlijn EG2029/91, uit biologische teelt afkomstig en veelal onder SKAL-toezicht in handel gebracht*
- *Groot assortiment tuinkruiden, groenbemesters en bloemzaden.*
- *Pootaardappelen, met o.a. de milieuvriendelijke rassen: Escort, Fresco, Sante en Texla. Maar ook de Biologische Dynamische geteelde rassen als Junior, Ditta, Agria, Escort, Sante en Eba.*
- *Ruime sortering biologische gewasbeschermingsmiddelen, met o.a. Anti - insektengas leverbaar ook vanaf de rol in de breedtes 260 cm, 366 cm, 560 cm.*

Levering door geheel Nederland, al vanaf € 13,00
franco thuis. Gezamenlijk inkopen via
volkstuinverenigingen, extra korting
mogelijk, vraag naar informatie:

Onze Witte Zaadprijscourant ligt voor u klaar.

Bel of schrijf:
Van Der Wal Zaadhandel
Postbus 23 7900 AA Hoogeveen
Telefoon 0528 - 264034
E-mail: info@zaadhandelvanderwal.nl
Website: www.zaadhandelvanderwal.nl